

Společná obchodní politika EU

OBCHODNÍ POLITIKA

- Jedna z nejdůležitějších aktivit Evropské unie (EU je největším světovým vývozcem)
- Počátky společné obchodní politiky lze spatřovat ve vytvoření celní unie v roce 1968.
- CÍL: prosazení zájmů členských států Unie v mezinárodním obchodě

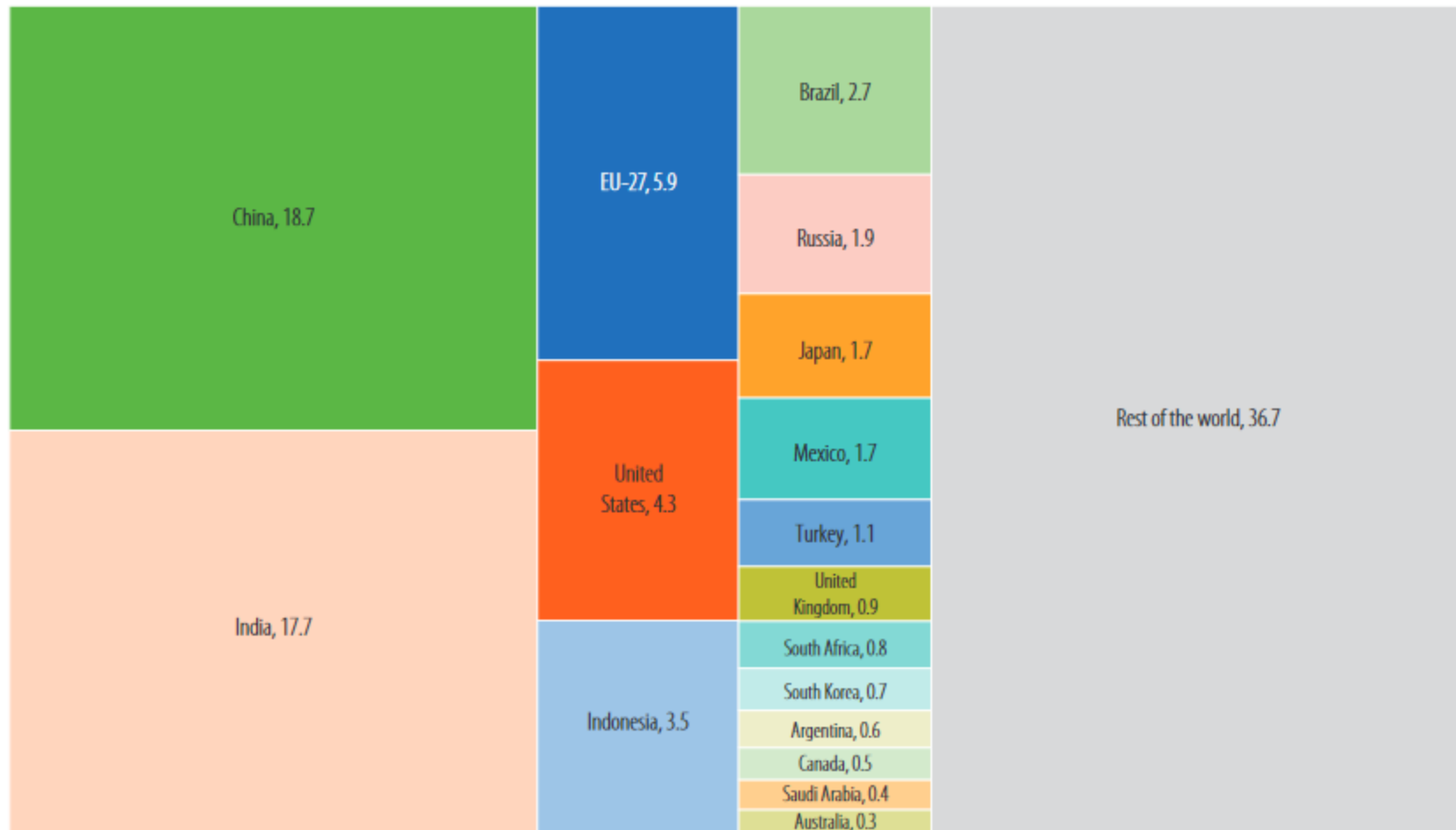
Zahraniční obchod EU

- Mezi jednotlivými zeměmi existují velké rozdíly (co se týče teritoriální struktury) – srovnej např. Polsko, Irsko a Španělsko
- Komoditní struktura vývozu – podíl průmyslových výrobků 90% (1/2 z toho strojní zařízení a dopravní vybavení)
- Komoditní struktura dovozu – 2/3 opět průmyslové výrobky, dále pak energetické suroviny (plyn, ropa) a pak zbytek
- 5% dovozů i vývozů připadá na potraviny (viz společná zemědělská politika)

Základní statistika

Map 1.1: World population, 2018

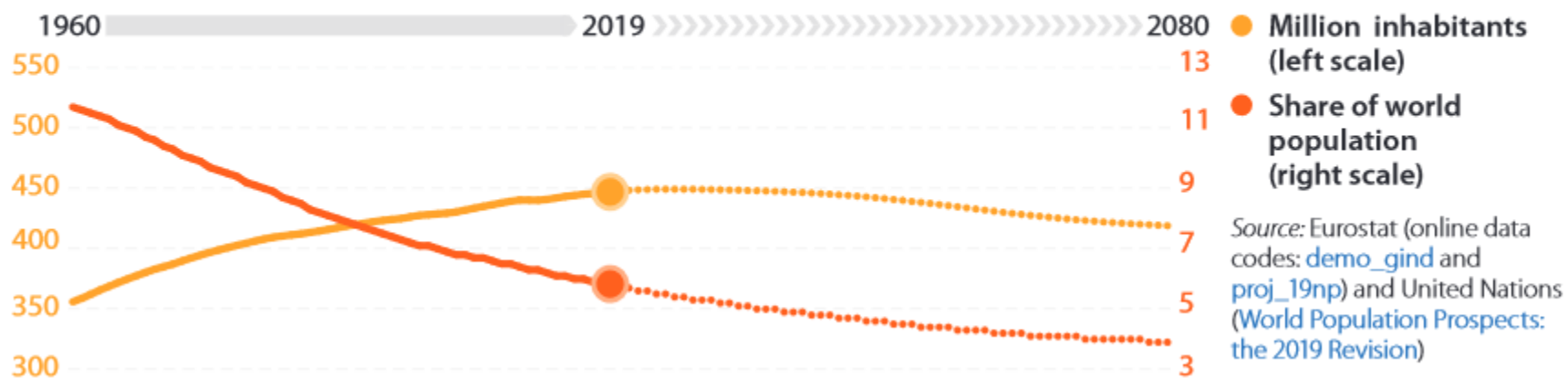
(%)

Základní statistika

Population developments

(millions and % share of world total, EU-27 1960-2080)

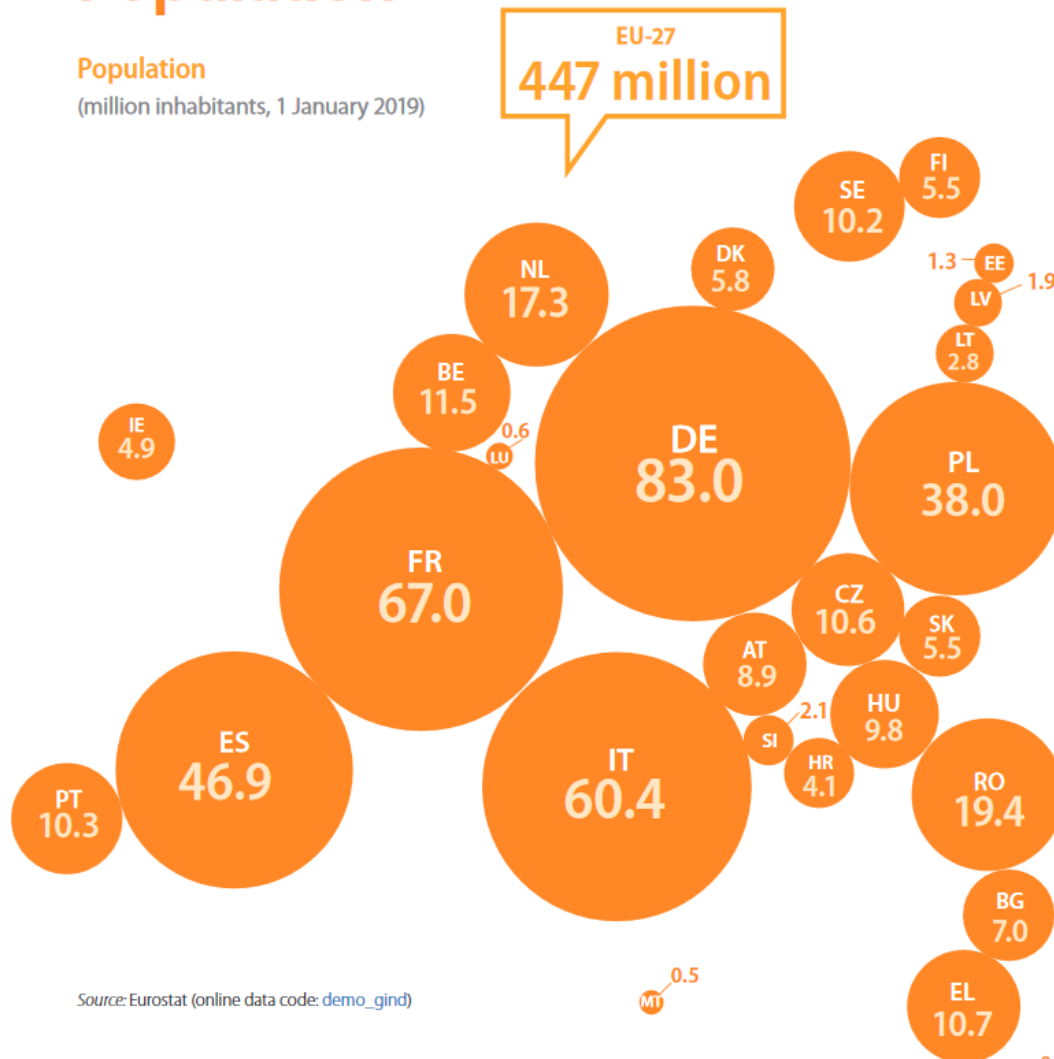

Základní statistika

Population

Population

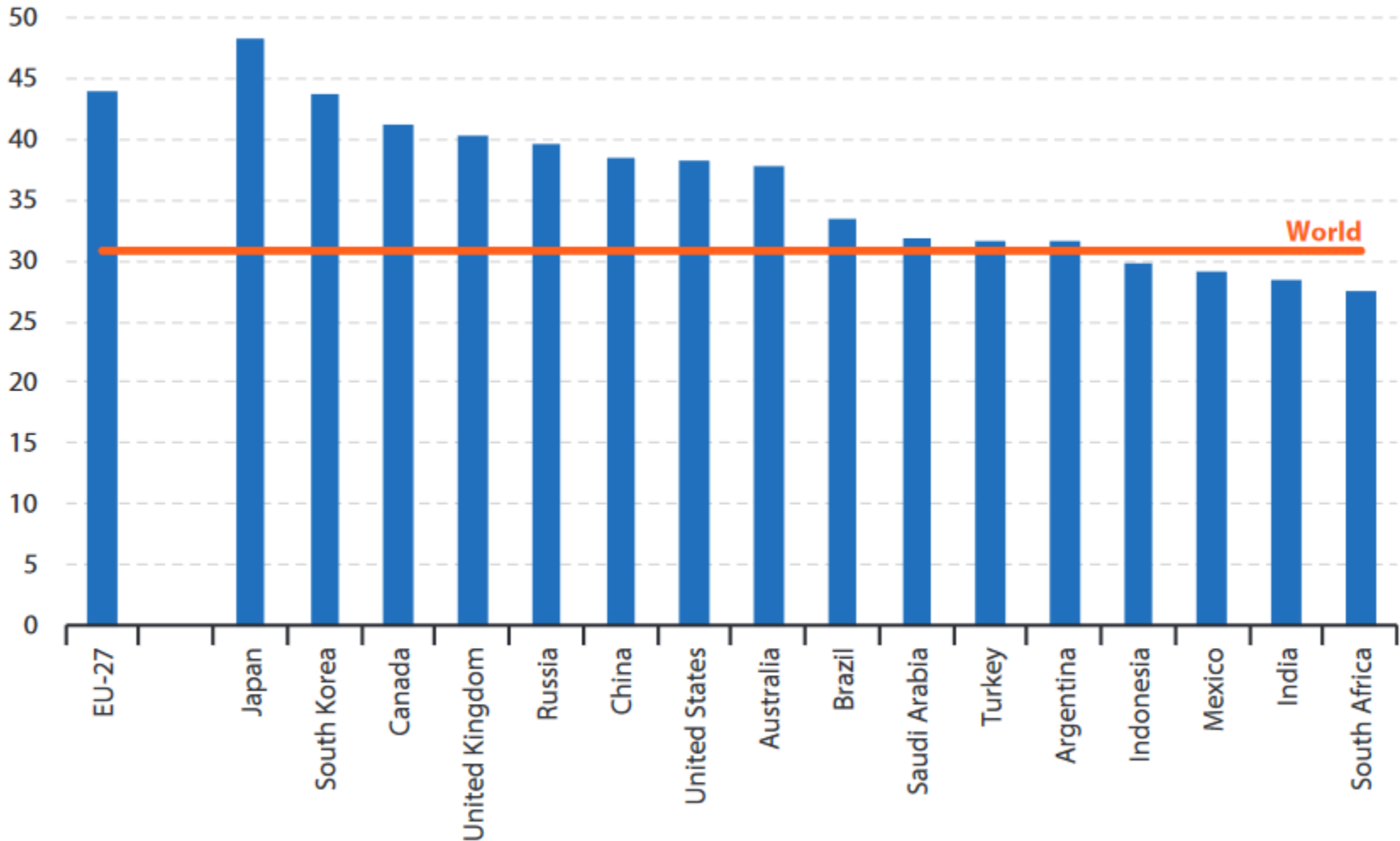
(million inhabitants, 1 January 2019)

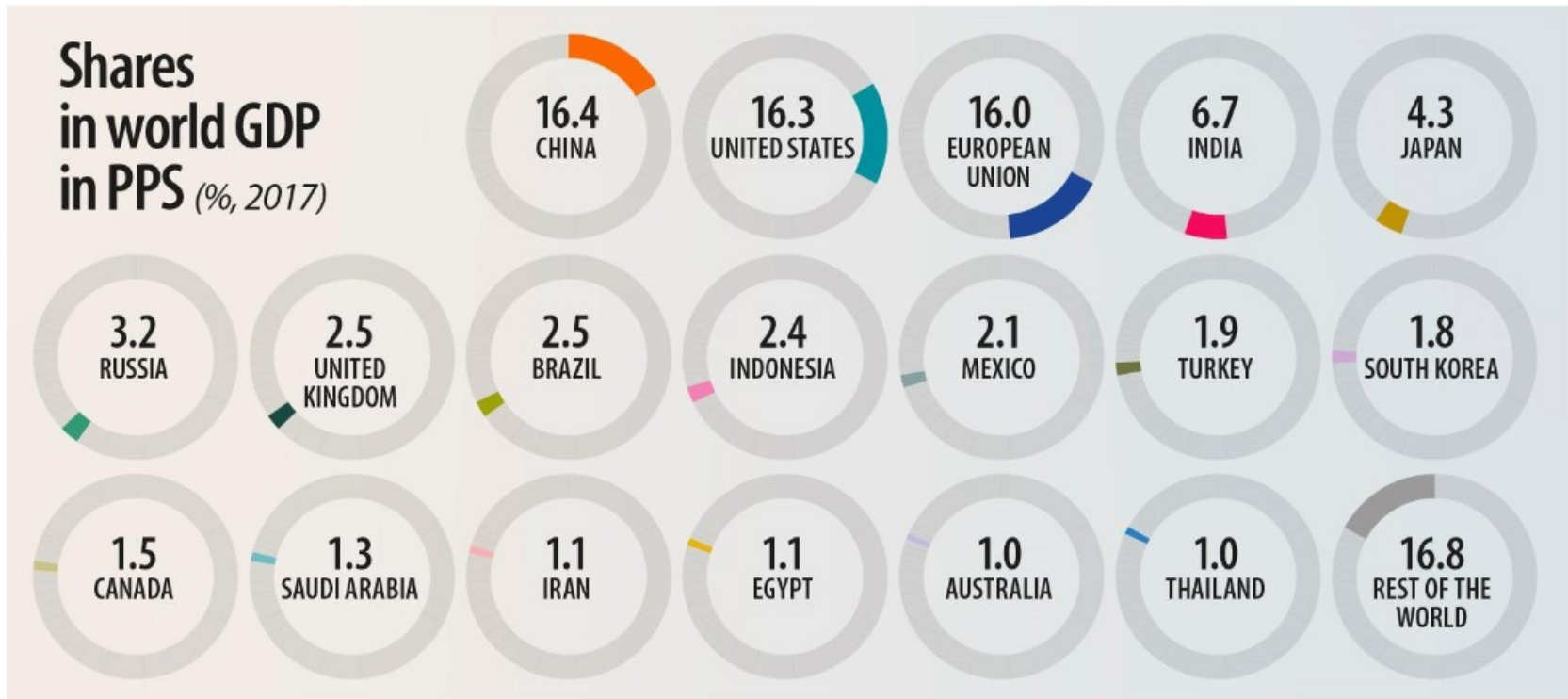
Source: Eurostat (online data code: [demo_gind](#))

Základní statistika

Figure 1.2: Median age, projections for 2020
(years)

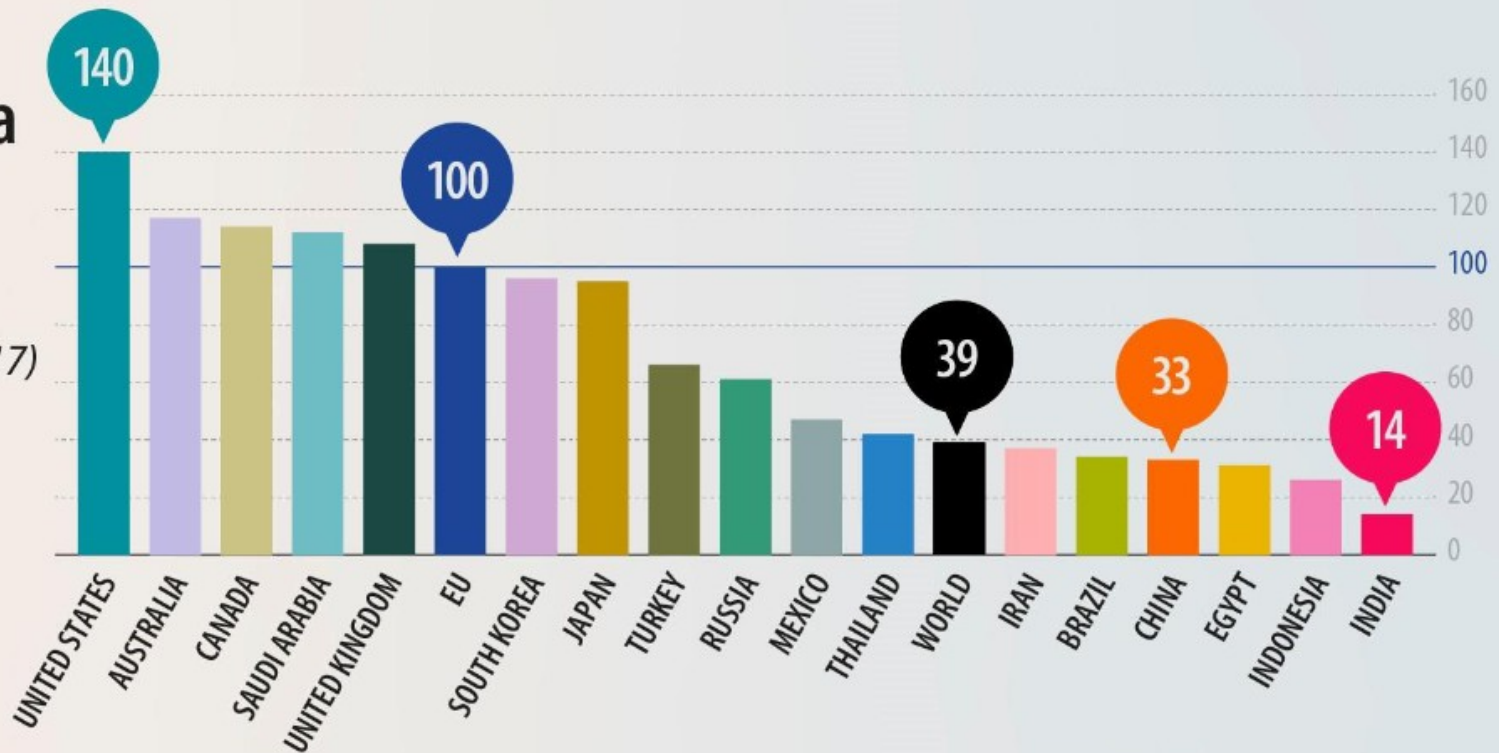
STATISTIKA

HDP/ob. v PPS (EU=100)

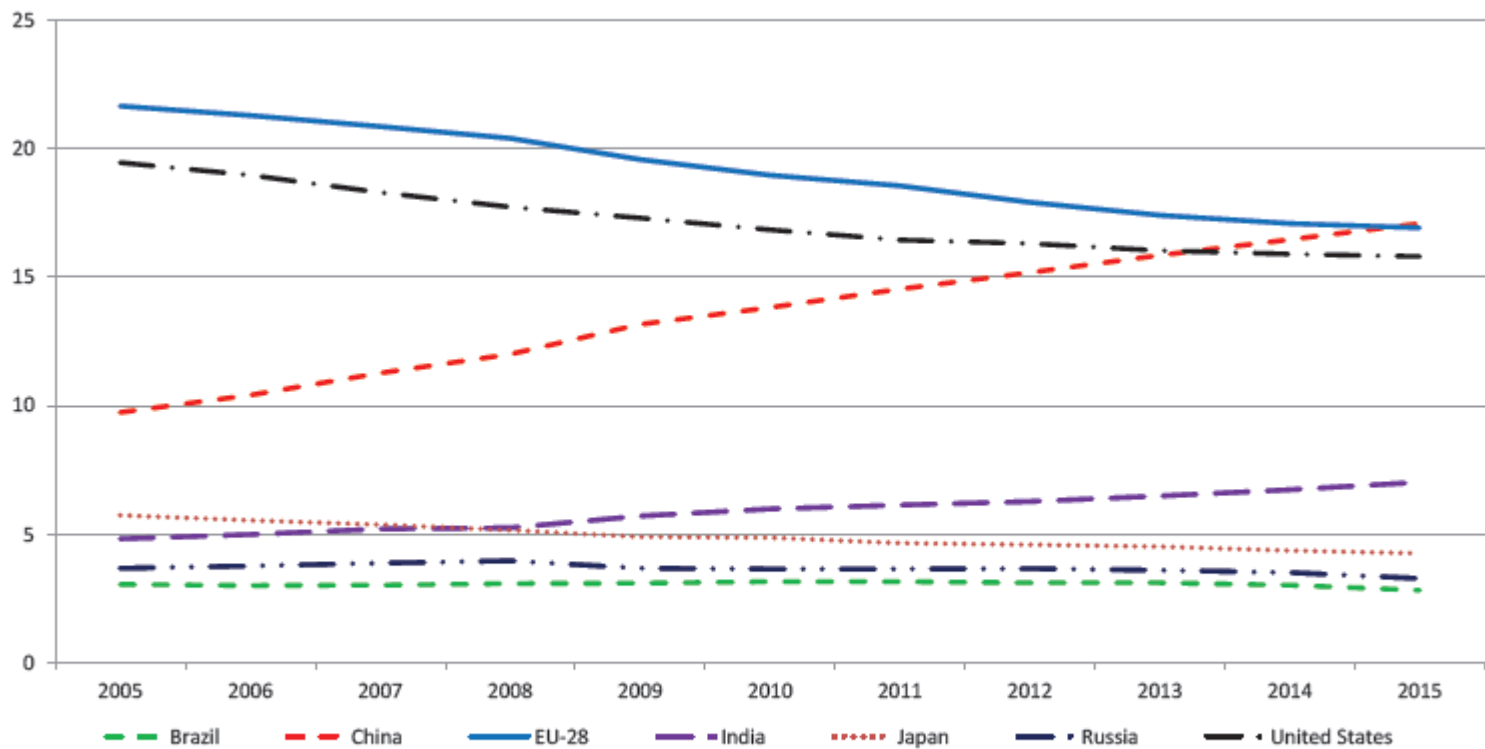
GDP
per capita
indices
in PPS

(EU=100, 2017)

STATISTIKA

Share in world GDP of selected countries (PPP, %)

PPP: current international USD.
Source: IMF (World Economic Outlook, April 2016).

STATISTIKA

Share in world trade in goods (%)

Country	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
World (*)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Argentina	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4
Australia	1.5	1.4	1.5	1.6	1.7	1.7	1.8	1.7	1.6	1.6	1.5
Brazil	1.2	1.3	1.4	1.5	1.5	1.6	1.7	1.6	1.6	1.5	1.4
Canada	4.3	4.1	3.8	3.5	3.4	3.3	3.1	3.1	3.1	3.1	3.2
China	8.9	9.6	10.3	10.3	11.5	12.3	12.5	12.9	13.6	14.1	14.9
India	1.5	1.6	1.8	2.1	2.2	2.4	2.6	2.6	2.6	2.6	2.5
Indonesia	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1	1.2	1.3	1.3	1.2	1.2	1.1
Japan	7.0	6.7	6.3	6.2	5.9	6.1	5.8	5.6	5.1	4.9	4.8
Mexico	2.8	2.8	2.7	2.5	2.4	2.5	2.4	2.5	2.5	2.7	3.0
Russia	2.3	2.5	2.7	3.1	2.6	2.7	2.9	2.9	2.8	2.6	2.0
Saudi Arabia	1.5	1.5	1.5	1.7	1.5	1.5	1.7	1.8	1.8	1.7	1.4
South Africa	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8 ^b	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7
South Korea	3.4	3.5	3.5	3.5	3.6	3.7	3.7	3.6	3.5	3.6	3.6
Turkey	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
United States	16.6	16.0	15.0	13.9	13.8	13.5	12.9	12.9	12.8	13.3	14.4
EU-28 (**)	17.5	17.2	17.4	17.2	16.9	15.8	15.7	14.9	14.9	14.8	14.7
France	2.1	1.8	1.8	1.8	1.8	1.6	1.6	1.5	1.5	1.5	1.5
Germany	3.9	4.0	4.0	3.9	3.9	3.7	3.6	3.4	3.4	3.5	3.5
Italy	1.9	1.9	1.9	1.9	1.8	1.7	1.7	1.5	1.5	1.5	1.4
United Kingdom	2.5	2.4	2.3	2.1	2.2	2.1	2.1	2.0	2.0	1.9	2.1

(*) Coverage: shares in world trade excluding intra-EU trade.

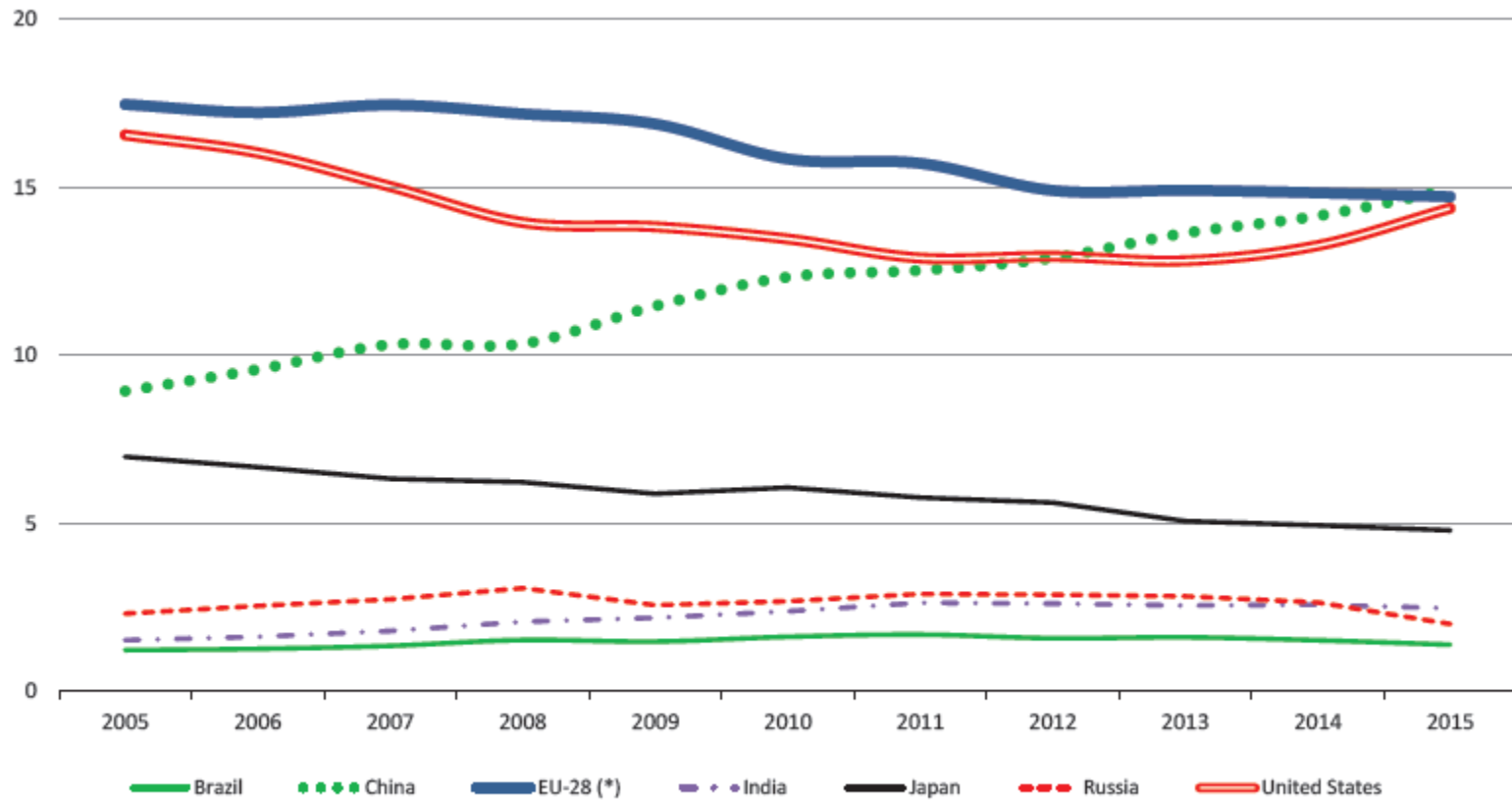
(**) For EU-28 and four EU Member States: trade with extra EU-28.

(b) break in data continuity. Data beginning with the highlighted year do not form a consistent series with those from earlier years.

Sources : Eurostat (Comext, Statistical regime 4), WTO.

STATISTIKA

Share in world trade in goods in selected countries (%)

(*) Trade with extra EU-28.
Coverage: shares in world trade excluding intra-EU trade.
Sources: Eurostat (Comext, Statistical regime 4), WTO.

STATISTIKA

Share in world trade in services (%)

Country	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
World (*)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Argentina	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	:
Australia	1.6	1.5	1.6	1.5	1.5	1.7	1.8	1.7	1.7	1.5	1.4
Brazil	1.0	1.1	1.2	1.3	1.4	1.6	1.7	1.7	1.7	1.7	1.4
Canada	3.2	3.2	2.9	2.8	2.9	3.0	2.9	2.9	2.8	2.5	2.4
China	4.4	4.9	5.3	5.4	5.7	6.2	6.4	7.2	7.4	8.0	9.1
India	2.5	2.9	3.0	3.2	3.3	3.9	4.0	4.0	3.8	3.9	3.9
Indonesia	0.9	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.7	0.7
Japan	6.2	5.7	5.4	5.4	5.2	5.0	4.8	4.6	4.2	4.6	4.6
Mexico	1.0	0.9	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7
Russia	1.8	1.9	2.0	2.3	2.1	2.1	2.3	2.5	2.7	2.4	1.9
Saudi Arabia	1.1	1.4	1.5	1.4 ^b	1.6	1.5	1.4	1.2	1.2	1.4	1.5
South Africa	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4	0.4
South Korea	2.8	2.9	3.0	3.2	2.9	3.1	3.0	3.1	2.9	2.9	2.9
Turkey	1.0	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	1.0	0.9
United States	17.4	17.1	16.5	15.8	16.9	16.5	16.2	16.0	15.8	15.3	16.4
EU-28 (**)	24.1	23.7	24.2	24.2	24.7	23.2 ^b	23.2	22.3	23.1	23.5	22.2
France	2.7	2.6	2.5	2.5	3.2	2.7	2.9 ^b	2.7	2.8	3.0	2.7
Germany	4.3	4.1	4.1	4.1	4.1	3.7 ^b	3.7	3.6	3.7	3.6	3.6
Italy	1.7	1.7	1.7	1.8	1.6	1.5 ^b	1.4	1.4	1.3	1.3	1.1
United Kingdom	5.0	5.1	5.1	4.5	4.6	4.3 ^b	4.2	4.1	4.5	4.4	4.3

(*) Coverage: shares in world trade excluding intra-EU trade.

(**) For EU-28 and four EU Member States: trade with extra EU-28; services are for EU-27 before 2010.

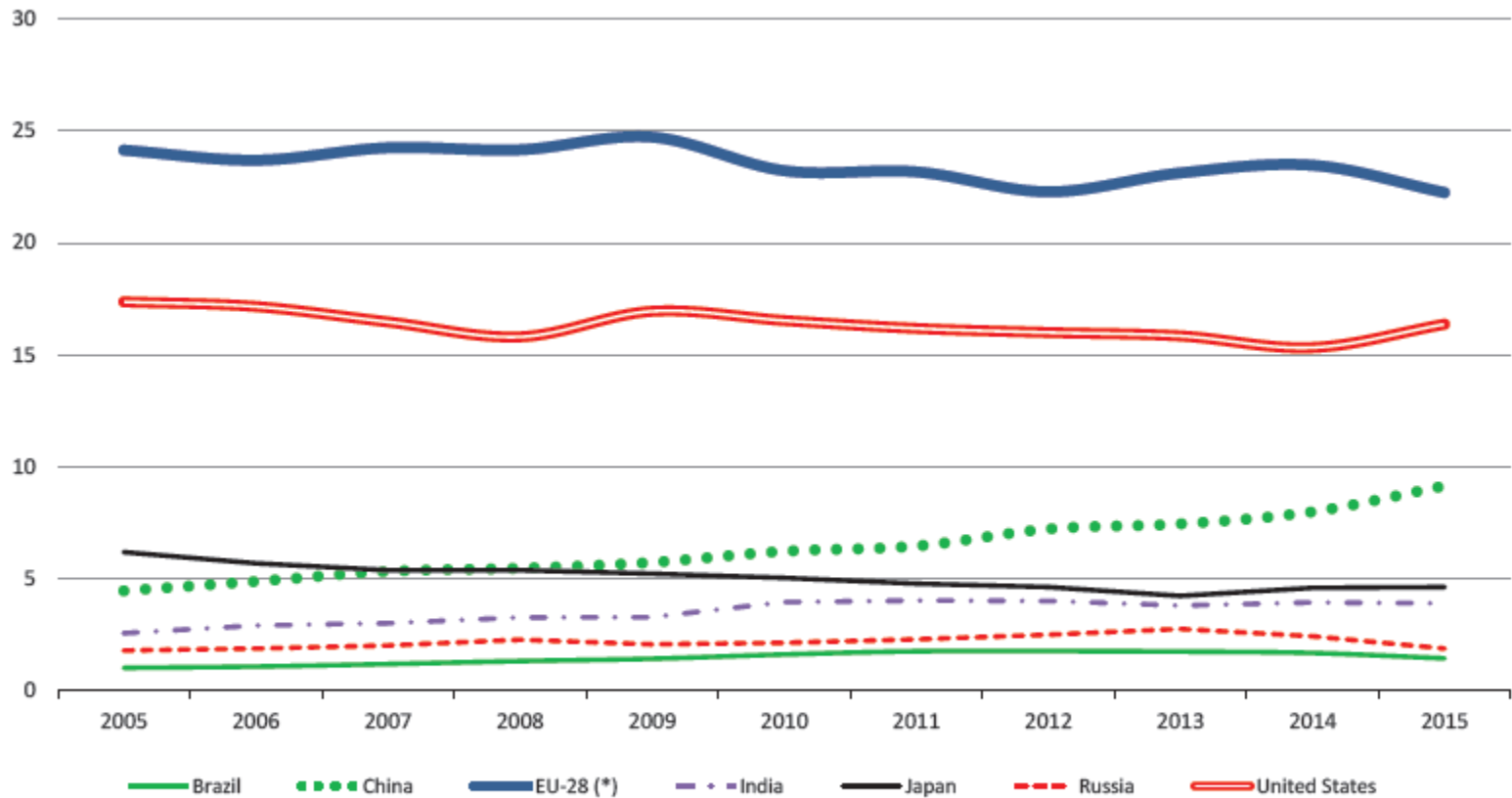
(b) break in data continuity. Data beginning with the highlighted year do not form a consistent series with those from earlier years.

(:) not available.

Sources : Eurostat (bop_its_tot; bop_its6_tot), WTO.

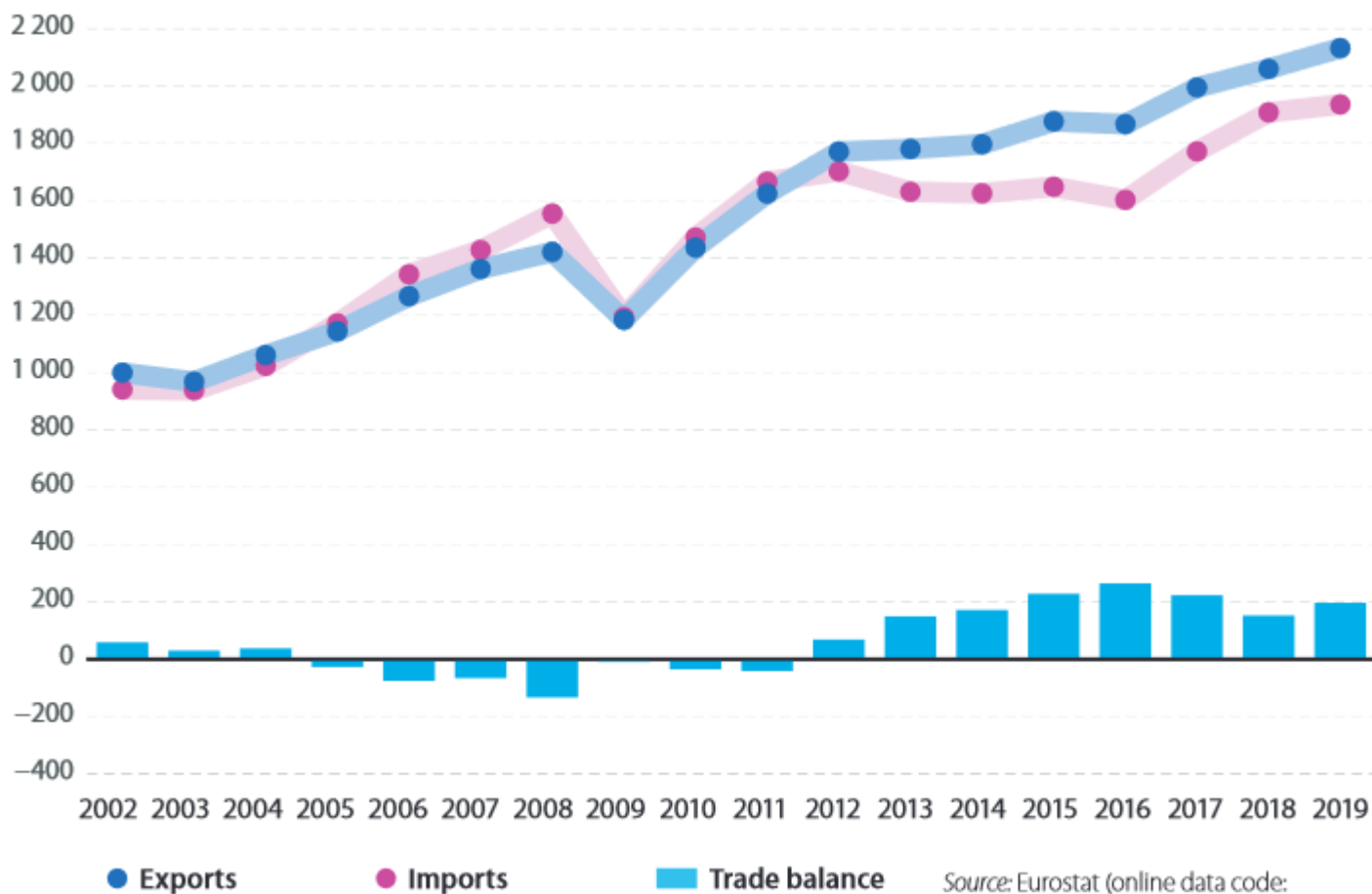
STATISTIKA

Share in world trade in services in selected countries (%)

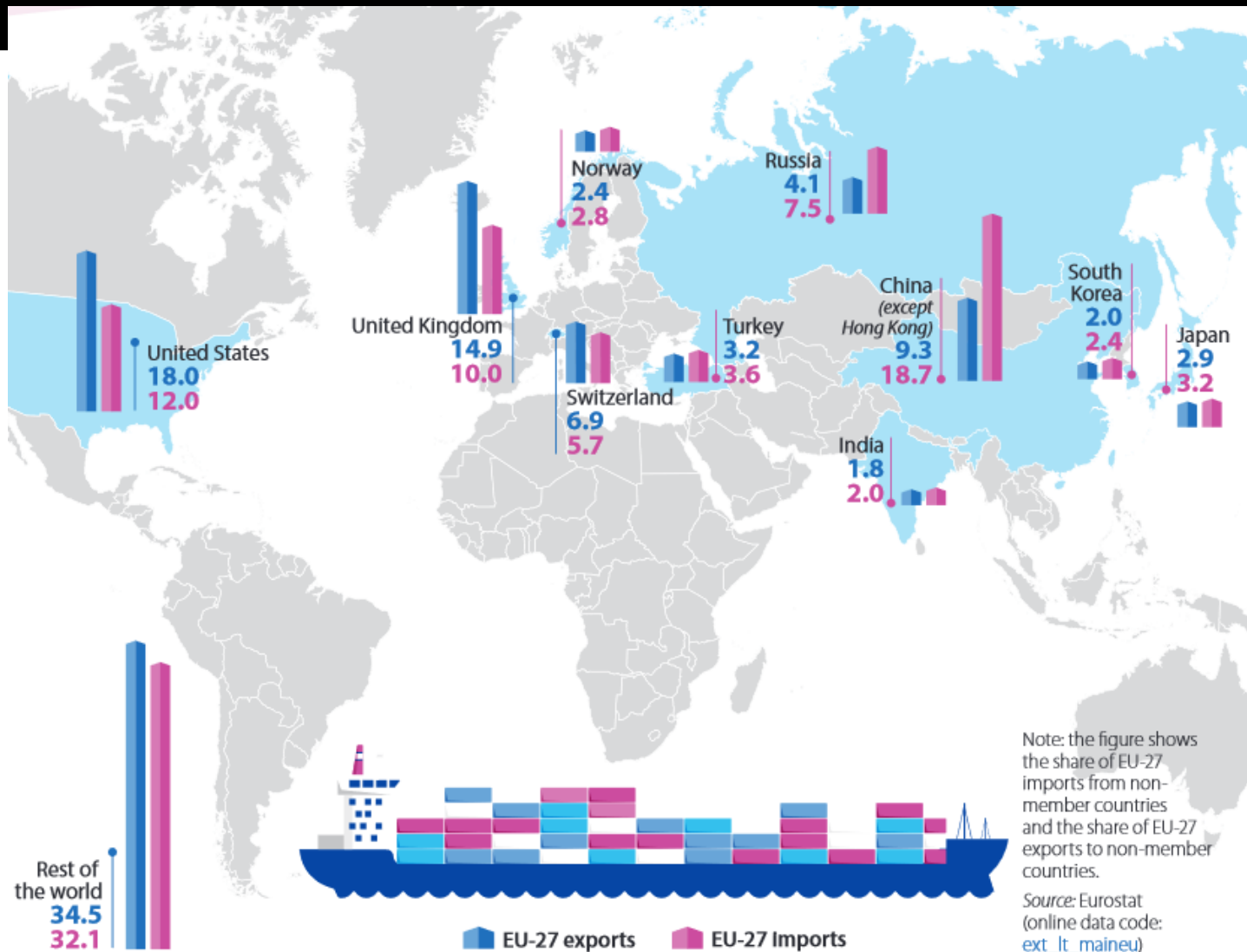
(*) Trade with extra EU-28; services are for EU-27 before 2010.
Coverage: shares in world trade excluding intra-EU trade.
Sources: Eurostat (bop_its_tot; bop_its6_tot), WTO.

Mezinárodní obchod - zboží

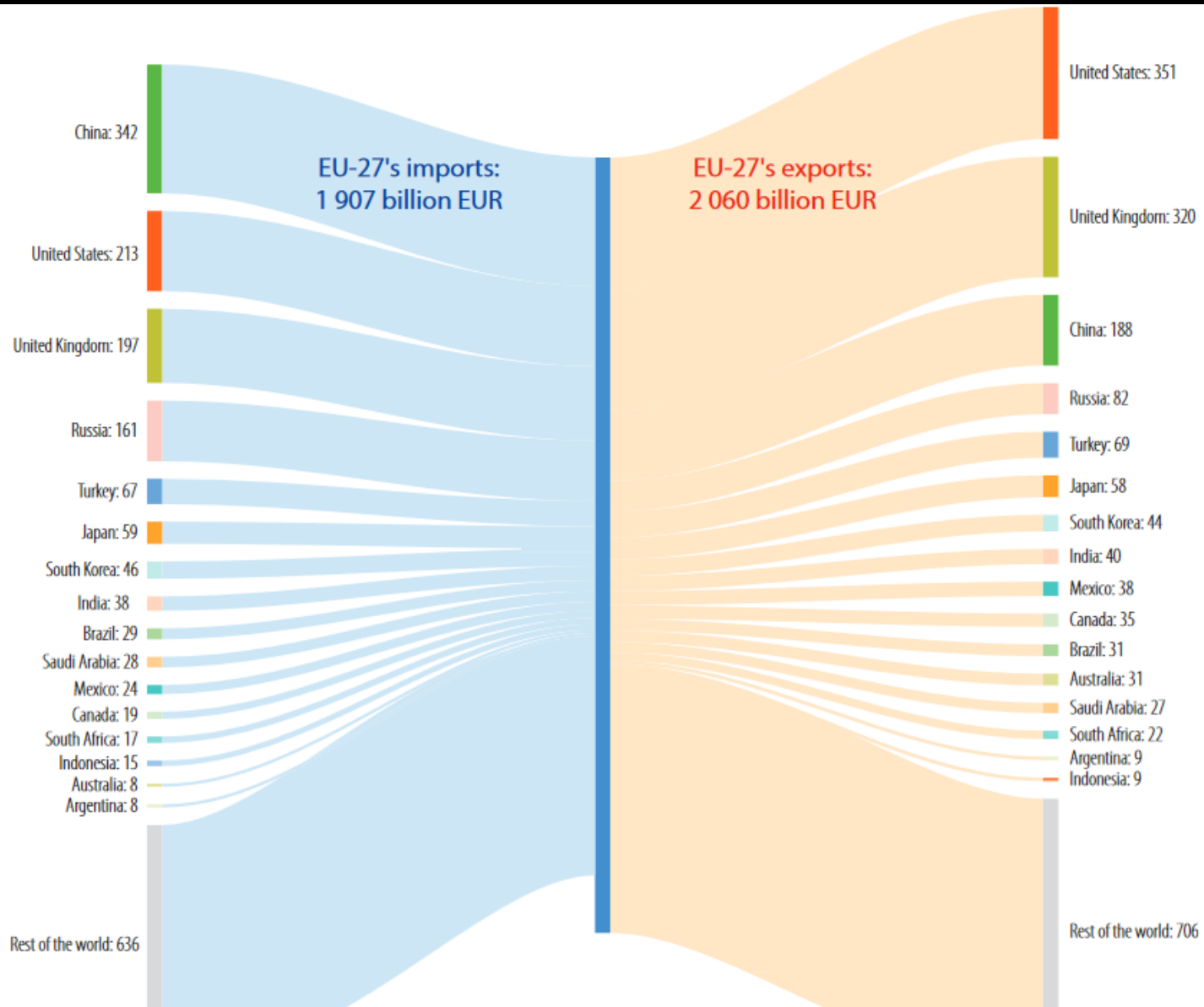

Source: Eurostat (online data code: ext_lt_intratrd)

10 hlavních partnerů

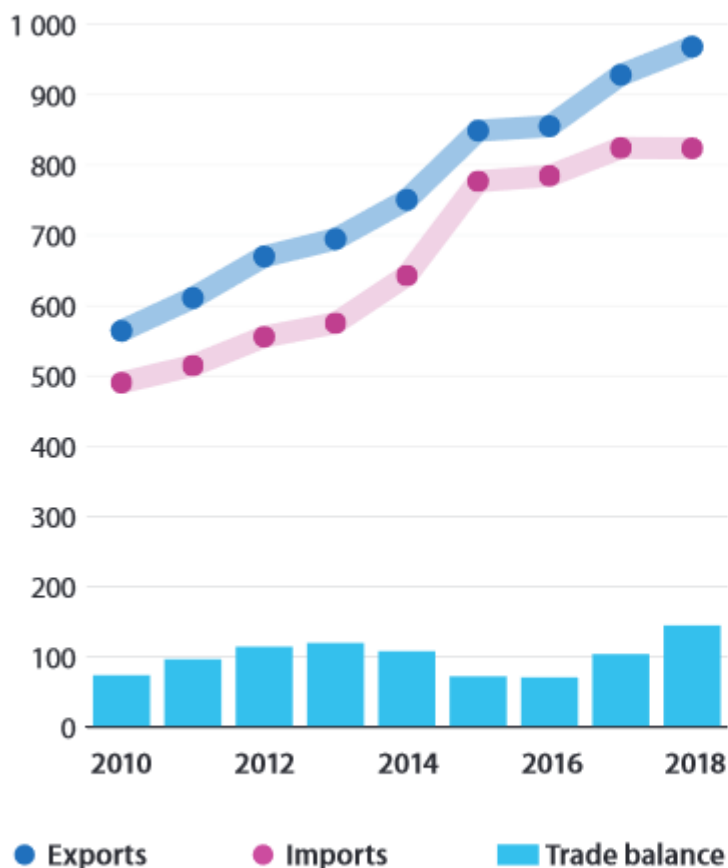
Zahraniční obchod EU, rok 2018

Mezinárodní obchod - služby

International trade in services with non-member countries

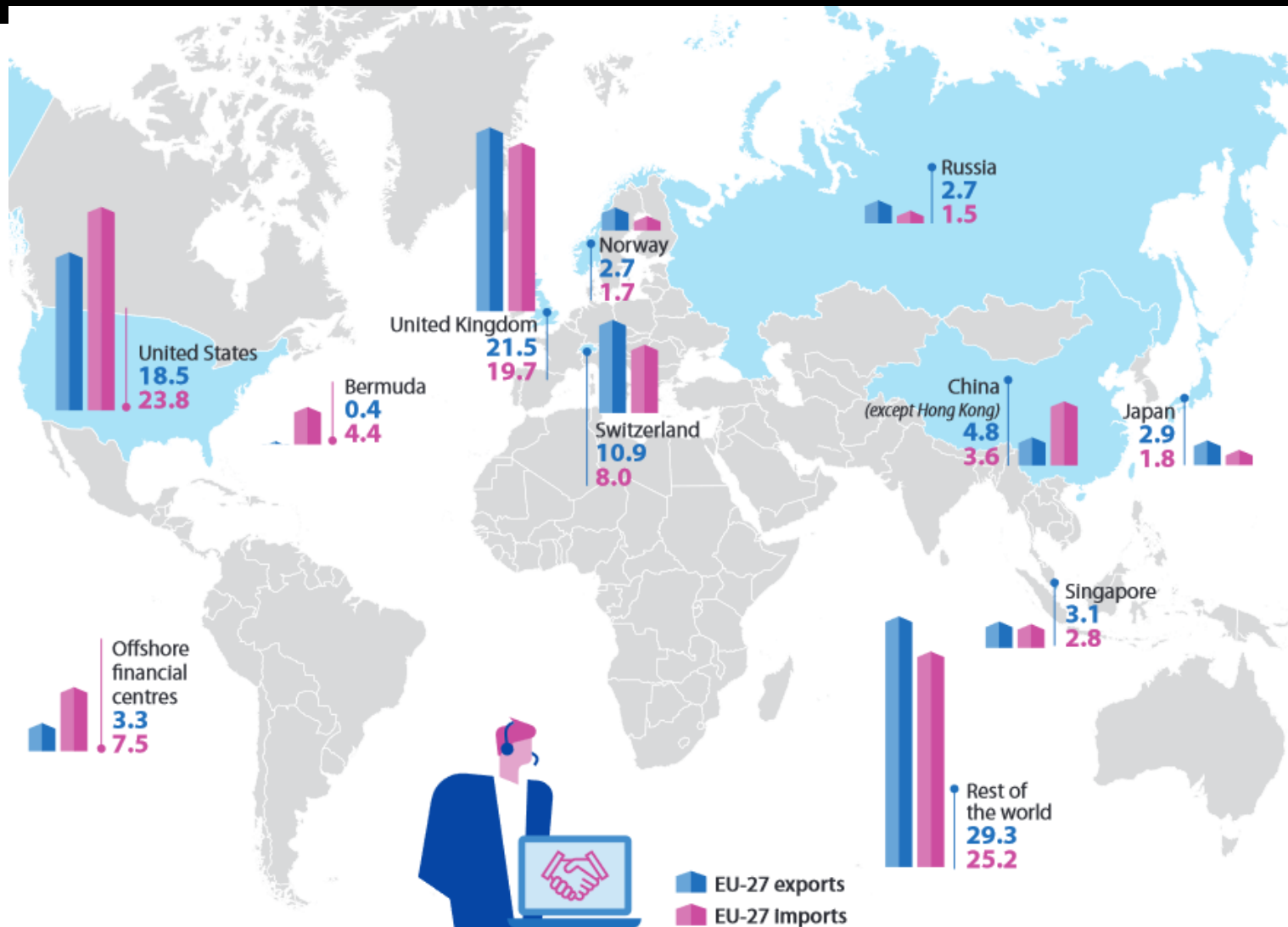
(billion €, EU-27, 2010-2018)

In recent years there has been a rapid increase in the value of world trade in services. This pattern was also observed across the EU-27, with the value of exports increasing overall by 71.7 % between 2010 and 2018 and the value of imports by 68.1 %. Exports of services from the EU-27 to non-member countries were valued at EUR 969 billion while imports of services into the EU-27 were valued at EUR 824 billion. The EU-27 ran a trade surplus for services throughout the period 2010-2018, with a peak recorded in the most recent year for which data are available (EUR 145 billion in 2018).

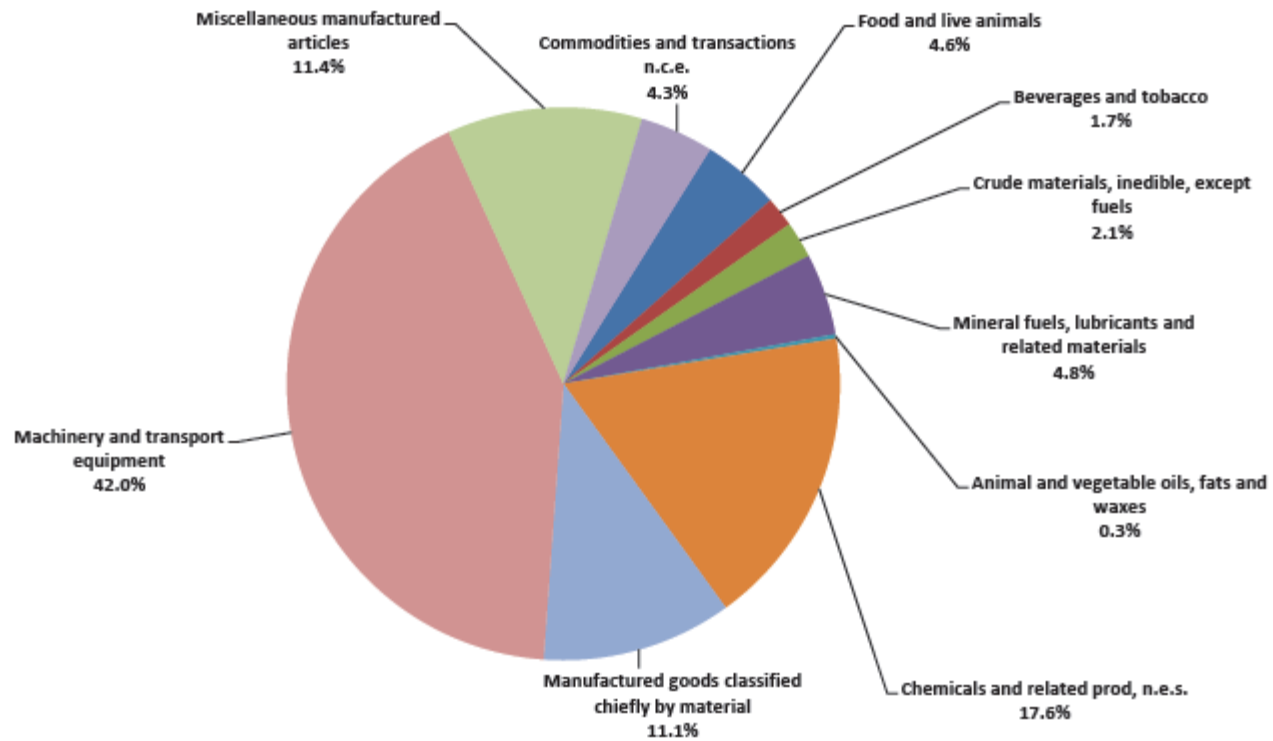
Source: Eurostat (online data codes: [bop_its6_det](#) and [bop_its6_tot](#))

10 hlavních partnerů

STATISTIKA

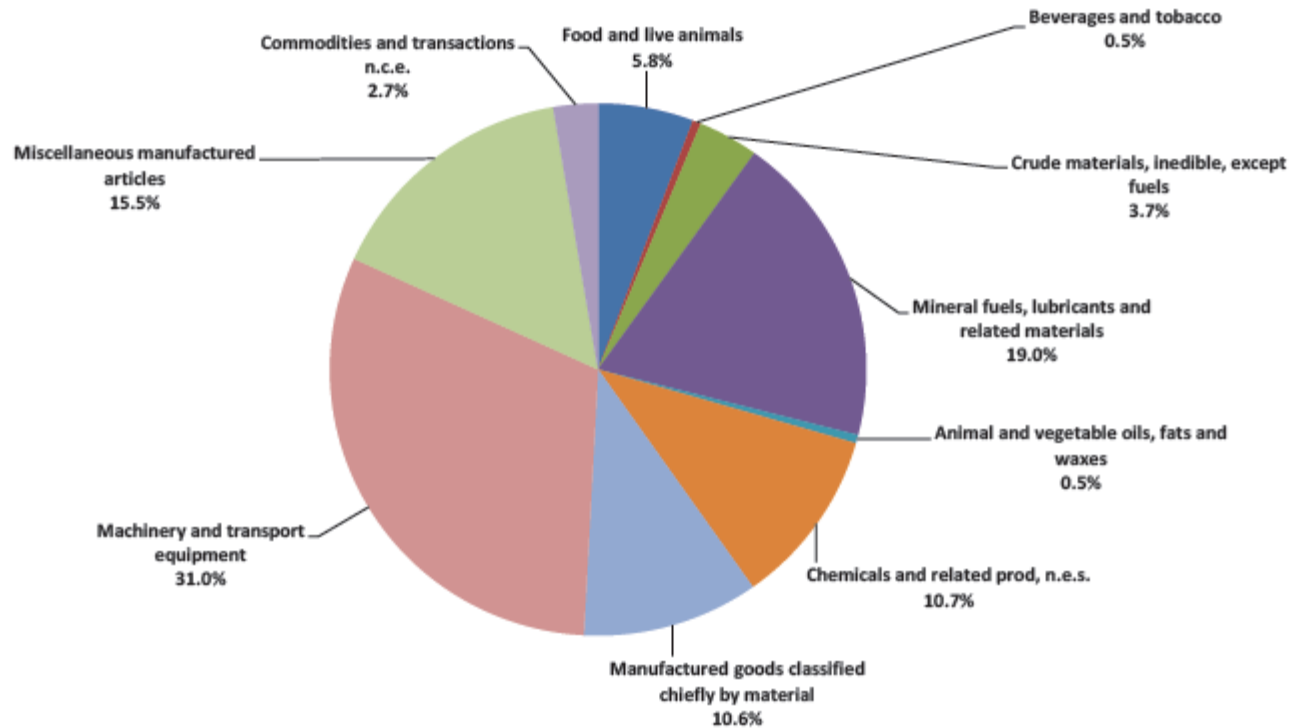
EU-28 exports of goods to extra EU-28 by sector, 2015 shares (%)

Source: Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

STATISTIKA

EU-28 imports of goods from extra EU-28 by sector, 2015 shares (%)

Source: Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

STATISTIKA

EU-28 exports of goods to extra EU-28 by sector (billion EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
TOTAL	1 049.2	1 152.0	1 234.5	1 309.1	1 094.0	1 353.2	1 554.2	1 684.3	1 736.6	1 703.0	1 791.5	
SITC Rev.3												
SITC 0	Food and live animals	35.3	38.7	42.1	48.3	44.2	54.3	63.4	70.1	75.4	78.8	82.0
SITC 1	Beverages and tobacco	16.2	18.5	19.5	19.5	18.1	21.4	25.1	28.9	29.0	28.8	31.3
SITC 2	Crude materials, inedible, except fuels	21.2	25.8	27.7	29.0	25.4	34.6	41.2	42.9	40.7	39.0	38.5
SITC 3	Mineral fuels, lubricants and related materials	45.9	58.9	66.7	84.7	58.7	79.0	100.2	125.6	122.2	109.5	85.3
SITC 4	Animal and vegetable oils, fats and waxes	2.5	2.5	2.4	3.0	2.6	3.0	3.9	4.6	4.8	4.3	4.7
SITC 5	Chemicals and related prod, n.e.s.	163.8	183.4	196.8	197.6	195.6	232.7	254.9	275.5	273.3	278.8	315.9
SITC 6	Manufactured goods classified chiefly by material	146.1	162.6	174.5	177.7	138.7	170.1	195.2	203.5	201.0	198.8	199.4
SITC 7	Machinery and transport equipment	472.2	505.8	546.2	570.9	459.3	570.5	648.4	706.2	709.1	709.5	753.2
SITC 8	Miscellaneous manufactured articles	117.4	128.1	132.2	135.9	118.8	138.7	156.5	175.9	181.6	187.8	204.4
SITC 9	Commodities and transactions n.c.e.	28.9	27.9	26.5	42.4	32.9	48.9	65.6	51.1	99.6	67.7	76.8
AMA/NAMA												
AMA	Agricultural Products	59.8	67.7	69.9	77.6	70.9	86.7	101.1	113.2	119.8	121.6	128.9
NAMA	Non-Agricultural Products	989.7	1 084.8	1 164.6	1 231.6	1 023.1	1 266.5	1 453.0	1 571.0	1 616.9	1 581.4	1 662.6

AMA refers to all the products included in the Uruguay Round Agreement on Agriculture. NAMA refers to all products not covered by this agreement. WTO definitions.

n.e.s. = 'not elsewhere specified'.

n.c.e. = 'not classified elsewhere'.

Source : Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

STATISTIKA

EU-28 imports of goods from extra EU-28 by sector (billion EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
TOTAL	1 183.8	1 368.0	1 450.3	1 585.2	1 235.6	1 529.4	1 726.7	1 795.1	1 687.3	1 691.9	1 727.1	
SITC Rev.3												
SITC 0	Food and live animals	57.2	61.7	69.0	74.6	67.4	73.9	84.4	85.5	86.0	90.7	99.5
SITC 1	Beverages and tobacco	5.8	6.2	6.6	6.3	6.4	6.9	7.1	7.5	7.6	7.7	8.5
SITC 2	Crude materials, inedible, except fuels	48.2	57.5	64.4	67.4	41.7	64.1	76.8	71.5	67.5	64.4	63.2
SITC 3	Mineral fuels, lubricants and related materials	274.0	344.9	341.9	460.2	299.9	385.0	494.8	547.0	499.7	444.3	329.0
SITC 4	Animal and vegetable oils, fats and waxes	4.3	5.4	5.7	8.0	5.6	6.7	8.6	9.2	8.7	8.4	9.0
SITC 5	Chemicals and related prod, n.e.s.	96.4	109.2	120.7	124.3	112.5	137.3	155.3	163.4	157.9	165.4	185.4
SITC 6	Manufactured goods classified chiefly by material	128.1	160.5	189.1	178.3	115.5	157.6	184.8	168.2	164.7	172.7	183.8
SITC 7	Machinery and transport equipment	385.9	412.6	429.0	425.9	352.9	442.2	440.4	448.2	437.6	459.4	535.0
SITC 8	Miscellaneous manufactured articles	162.2	180.6	193.6	196.9	181.0	206.3	218.2	221.6	217.2	235.5	267.5
SITC 9	Commodities and transactions n.c.e.	22.0	29.7	30.4	43.5	52.7	49.4	56.2	72.8	40.3	43.2	46.3
AMA/NAMA												
AMA	Agricultural Products	64.2	68.1	77.6	88.2	76.8	84.3	98.5	101.9	101.8	104.1	113.2
NAMA	Non-Agricultural Products	1 119.7	1 300.2	1 372.7	1 497.1	1 158.8	1 445.1	1 628.2	1 693.2	1 585.5	1 587.7	1 614.0

AMA refers to all the products included in the Uruguay Round Agreement on Agriculture. NAMA refers to all products not covered by this agreement. WTO definitions.

n.e.s. = 'not elsewhere specified'.

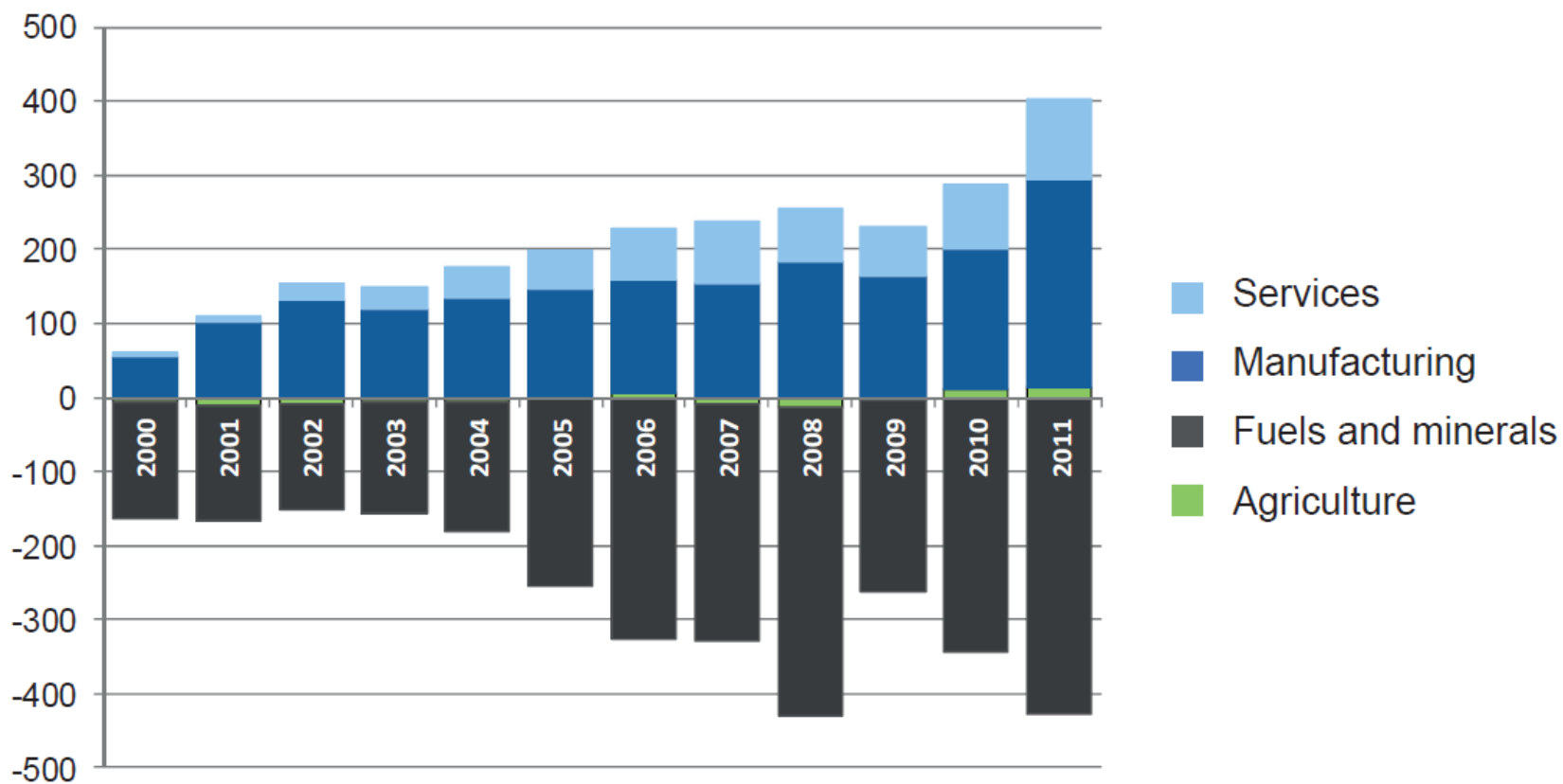
n.c.e. = 'not classified elsewhere'.

Source: Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

STATISTIKA

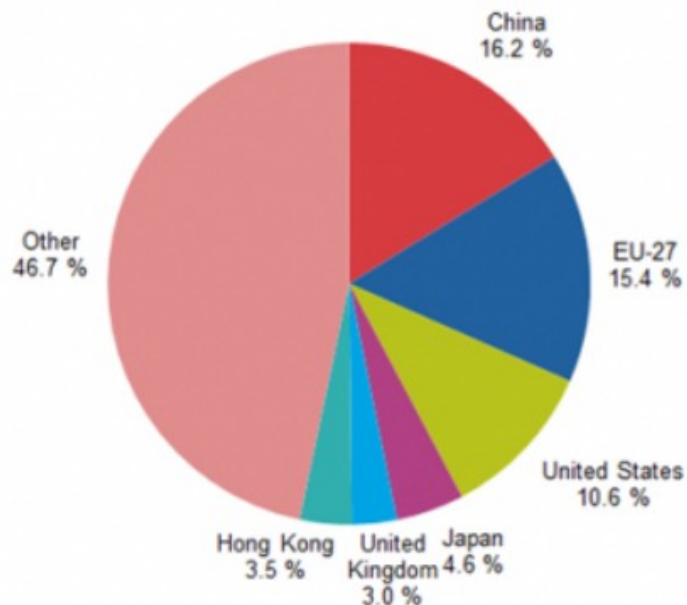
A growing surplus in manufacturing and services

(€ bn)

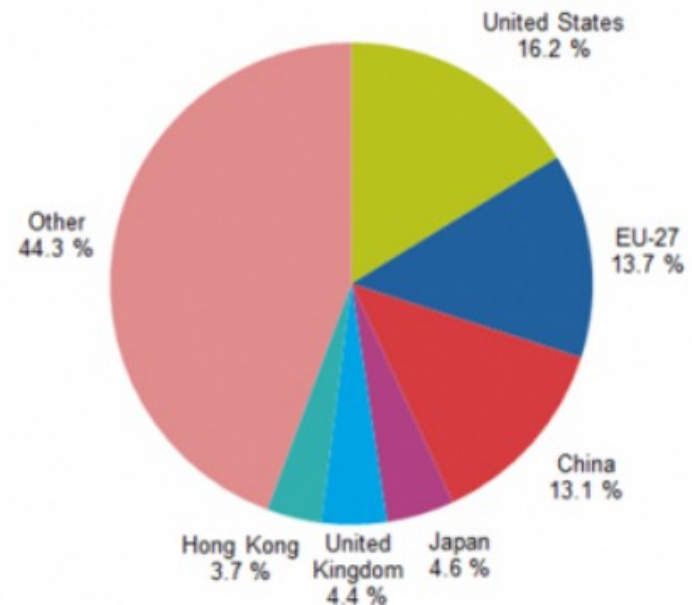

Podíl na exportu a importu EU

Exports

Imports

Source: Eurostat (online data code: ext_lt_introeu27_2020) and UNCTAD

STATISTIKA

EU-28 trade balance in goods by partner (billion EUR)

Country	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Extra EU-28	- 134.4	- 215.8	- 215.9	- 276.1	- 141.7	- 176.2	- 172.5	- 110.8	49.3	11.1	64.4
Argentina	- 2.5	- 2.5	- 2.6	- 4.6	- 3.4	- 1.9	- 2.4	- 1.4	1.9	0.5	0.9
Australia	10.9	8.7	10.4	12.9	12.0	14.5	16.2	19.4	21.9	20.4	22.1
Brazil	- 8.1	- 9.6	- 11.6	- 9.7	- 4.5	- 1.9	- 3.3	2.3	6.6	5.7	3.5
Canada	5.5	5.4	1.1	0.4	2.6	2.0	- 0.8	1.1	4.3	4.2	7.0
China	- 109.3	- 132.1	- 162.0	- 170.8	- 132.9	- 170.5	- 158.6	- 147.9	- 132.0	- 137.5	- 179.9
India	2.1	1.6	2.5	1.7	2.0	1.4	0.7	1.0	- 0.9	- 1.5	- 1.3
Indonesia	- 6.1	- 7.3	- 7.4	- 7.7	- 6.5	- 7.6	- 8.9	- 5.8	- 4.7	- 4.9	- 5.4
Japan	- 30.6	- 33.7	- 35.5	- 34.1	- 22.5	- 23.3	- 21.5	- 9.3	- 2.6	- 3.3	- 3.2
Mexico	7.6	8.6	8.8	8.0	5.8	7.6	6.9	8.4	9.9	10.4	14.0
Russia	- 57.3	- 71.2	- 58.5	- 75.5	- 53.9	- 75.8	- 92.7	- 91.7	- 87.5	- 79.2	- 61.8
Saudi Arabia	- 6.9	- 6.0	1.3	- 0.9	7.3	6.9	- 2.0	- 4.5	3.6	6.4	18.7
South Africa	0.7	- 0.3	- 1.6	- 4.0	- 3.4	0.9	4.5	5.1	8.9	4.8	6.1
South Korea	- 14.3	- 18.1	- 17.0	- 14.2	- 10.9	- 11.6	- 3.8	- 0.2	4.1	4.4	5.6
Turkey	8.4	8.1	5.5	8.2	8.0	18.8	24.5	26.6	27.0	20.3	17.5
United States	91.6	96.4	82.2	65.3	48.5	69.3	72.1	86.7	90.3	102.3	122.8

Source : Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

STATISTIKA

EU-28 trade in goods with extra EU-28 by Member State (billion EUR)

Member State	Exports					Imports				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
EU-28	1 554.4	1 684.7	1 736.6	1 703.0	1 791.5	1 729.7	1 798.3	1 687.3	1 691.9	1 727.1
Austria	36.5	38.8	39.5	40.4	41.2	31.1	32.7	32.3	31.8	32.6
Belgium	95.7	104.0	105.4	104.1	100.6	108.4	110.8	114.2	119.7	125.8
Bulgaria	7.6	8.5	8.9	8.3	8.3	9.5	10.5	10.4	10.0	9.4
Croatia	3.8	4.0	3.6	3.8	4.0	6.2	6.1	5.5	4.1	4.1
Cyprus	0.4	0.5	0.6	0.6	0.8	1.9	1.7	1.4	1.5	1.3
Czech Republic	19.5	22.8	23.1	23.4	23.8	27.7	27.1	25.2	26.3	28.9
Denmark	27.8	29.9	30.3	30.4	33.3	20.3	20.9	21.8	22.9	23.6
Estonia	4.0	4.3	3.6	3.4	2.9	3.0	3.1	2.5	2.5	2.4
Finland	25.1	26.3	25.1	23.9	22.1	23.3	22.1	19.7	18.4	14.7
France	167.1	181.7	177.6	174.3	187.8	168.7	172.9	165.4	164.7	163.4
Germany	428.9	471.0	469.4	476.4	504.9	329.0	327.6	314.3	313.8	325.0
Greece	11.7	15.4	14.7	14.1	11.9	23.5	26.6	24.7	24.7	20.6
Hungary	18.2	18.2	17.9	16.7	16.6	22.3	21.7	21.3	19.6	19.8
Ireland	38.4	37.7	37.5	41.3	51.9	17.6	19.4	17.8	20.4	22.5
Italy	163.0	178.3	180.4	180.0	186.6	184.2	177.5	160.8	153.0	152.9
Latvia	3.2	4.0	3.7	3.5	3.3	2.6	2.9	2.7	2.6	2.6
Lithuania	7.8	9.1	10.9	11.0	8.9	9.9	10.5	10.4	8.9	8.4
Luxembourg	3.0	3.1	2.6	2.5	2.5	3.8	4.9	4.2	4.0	5.8
Malta	1.9	2.0	1.5	1.1	1.3	1.2	1.2	1.3	1.9	1.8
Netherlands	109.7	123.7	123.1	122.1	125.2	227.7	249.2	238.4	240.3	248.5
Poland	29.5	34.3	38.6	37.4	37.1	45.4	50.0	48.5	51.1	51.9
Portugal	10.9	13.1	14.0	14.0	13.6	15.9	16.1	15.9	14.9	14.2
Romania	13.0	13.3	15.1	15.2	14.4	14.9	14.4	13.4	14.4	14.4
Slovakia	8.5	10.0	11.0	10.2	9.9	15.3	15.8	15.8	14.8	14.1
Slovenia	5.7	6.3	6.4	6.7	6.9	7.1	7.0	7.5	7.9	8.1
Spain	73.3	83.5	88.8	88.5	89.1	116.5	120.2	114.8	115.3	110.9
Sweden	59.0	57.7	53.4	51.5	52.4	40.5	41.8	37.7	38.1	37.4
United Kingdom	181.2	183.0	229.8	198.2	230.5	252.4	283.4	239.4	244.3	261.7

Source : Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

STATISTIKA

Intra-EU merchandise trade by Member State, 2015 (%)

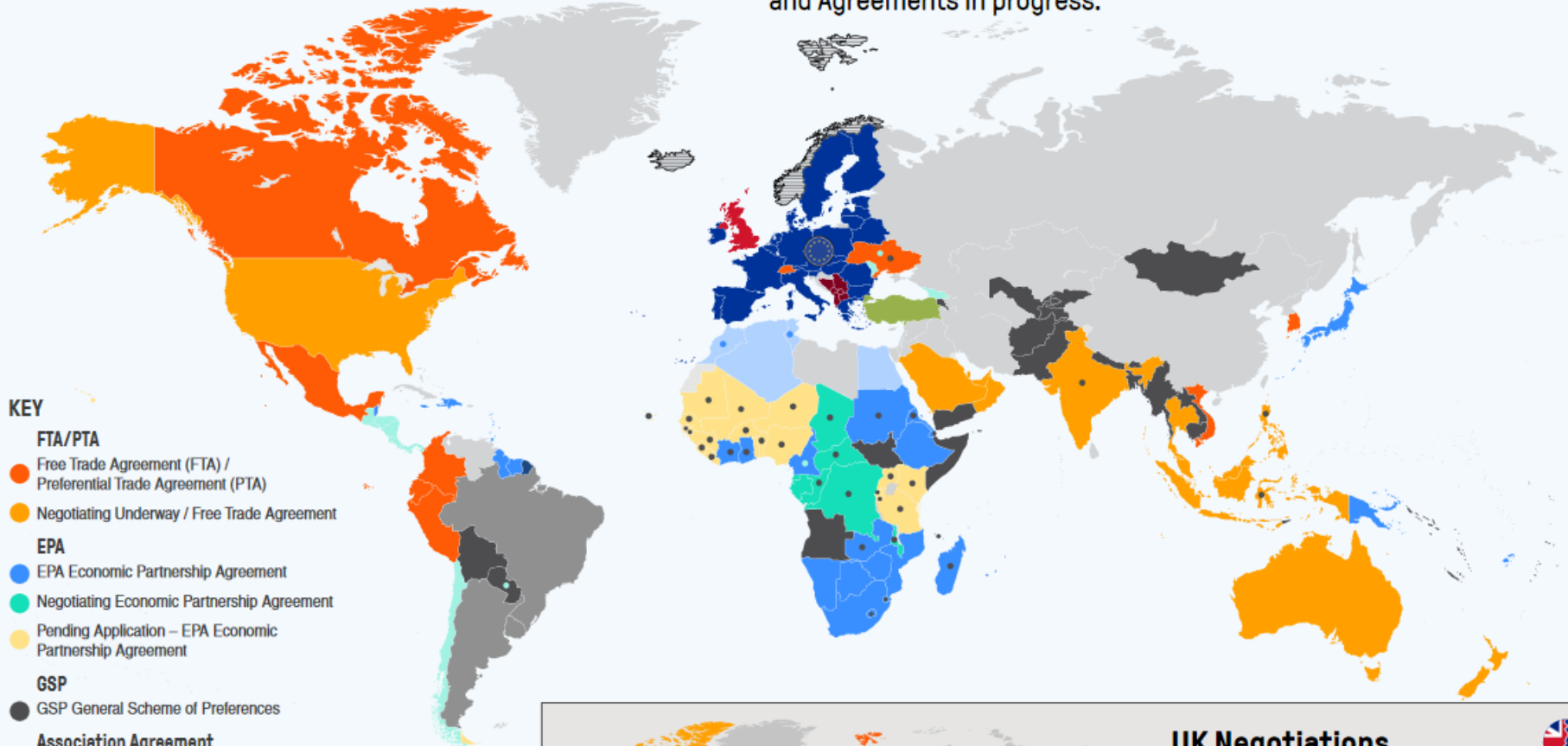
Member State	Share of intra-EU imports in total imports	Share of intra-EU exports in total exports	Share of MS in total intra-EU imports	Share of MS in total intra-EU exports
Austria	76.7	70.1	3.6	3.1
Belgium	63.2	72.1	7.2	8.5
Bulgaria	64.4	64.2	0.6	0.5
Croatia	77.7	65.9	0.5	0.3
Cyprus	73.6	51.9	0.1	0.0
Czech Republic	77.2	83.4	3.3	3.9
Denmark	69.4	61.3	1.8	1.7
Estonia	81.8	75.2	0.4	0.3
Finland	72.9	58.9	1.3	1.0
France	68.3	58.8	11.8	8.7
Germany	65.7	57.9	20.8	22.6
Greece	52.8	54.2	0.8	0.5
Hungary	76.2	81.4	2.1	2.4
Ireland	66.2	53.2	1.5	1.9
Italy	58.5	54.9	7.2	7.4
Latvia	79.7	69.5	0.3	0.2
Lithuania	67.0	61.3	0.6	0.5
Luxembourg	72.2	84.0	0.5	0.4
Malta	65.3	45.1	0.1	0.0
Netherlands	45.6	75.5	7.0	12.6
Poland	70.4	79.2	4.1	4.6
Portugal	76.5	72.8	1.5	1.2
Romania	77.1	73.7	1.6	1.3
Slovakia	78.7	85.5	1.8	1.9
Slovenia	69.9	76.0	0.6	0.7
Spain	60.6	65.1	5.7	5.4
Sweden	69.9	58.5	2.9	2.4
United Kingdom	53.6	44.4	10.1	6.0

Source : Eurostat (Comext, Statistical regime 4).

EU Trade Agreements

This map reflects current Trade Agreements signed by the EU and Agreements in progress.

KEY

FTA/PTA

- Free Trade Agreement (FTA) / Preferential Trade Agreement (PTA)
- Negotiating Underway / Free Trade Agreement

EPA

- EPA Economic Partnership Agreement
- Negotiating Economic Partnership Agreement
- Pending Application – EPA Economic Partnership Agreement

GSP

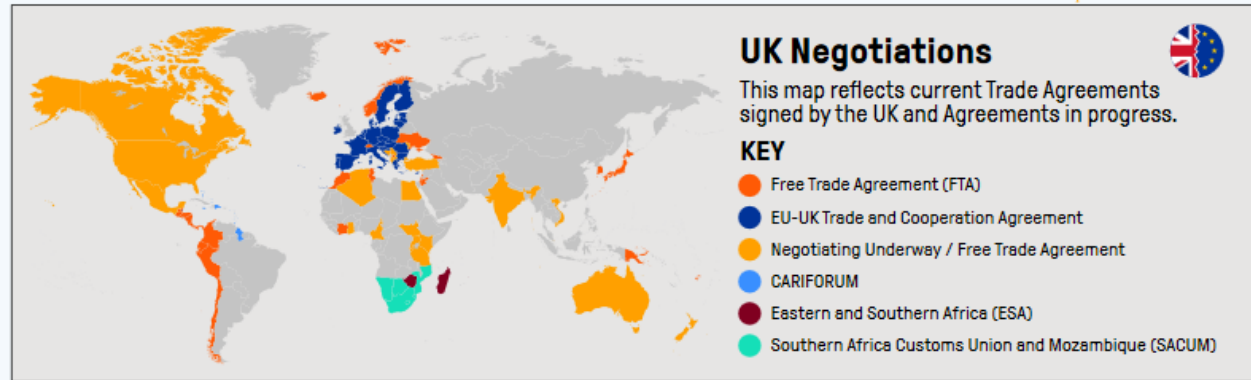
- GSP General Scheme of Preferences

Association Agreement

- SAA Stabilisation & Association Agreement
- AA Association Agreement
- Negotiating Association Agreement
- EU-Mediterranean Association Agreement

Customs Union

- Custom Union with the EU
- Brexit Negotiations
- European Economic Area
- No Agreement

UK Negotiations

This map reflects current Trade Agreements signed by the UK and Agreements in progress.

KEY

- Free Trade Agreement (FTA)
- EU-UK Trade and Cooperation Agreement
- Negotiating Underway / Free Trade Agreement
- CARIFORUM
- Eastern and Southern Africa (ESA)
- Southern Africa Customs Union and Mozambique (SACUM)

EU jako světový leader

Silný zájem na:

- **Otevřenosti trhů**
- **Jasných regulatorních pravidel**

Odpovědnost k:

- **EU občanům**
- **Zbytku světa**

Potřeba zajištění (upevnění) konkurenceschopnosti evropské produkce na světových trzích

OBCHODNÍ POLITIKA

- Ve výlučné kompetenci EU
- Amsterdamská smlouva rozšířila působnost společné obchodní politiky i na obchod se službami a právy duševního vlastnictví.
- Smlouva z Nice - změna rozhodovacích postupů, do výlučné kompetence institucí EU se přesunula jednání týkající se služeb a komerčních aspektů práv k duševnímu vlastnictví.
- Rozhodnutí jsou přijímána na základě kvalifikované většiny (ale i jednomyslnosti, viz dále)
- Patří mezi jednu z oblastí, kde bylo dosaženo nejvyššího stupně spolupráce

Společný postup uplatňuje Unie v těchto oblastech:

- ✓ při stanovování a úpravách celních tarifů na dovozy do Unie,
- ✓ při uzavírání dohod a smluv o obchodu a hospodářské spolupráci se třetími zeměmi,
- ✓ při zavádění opatření na ochranu obchodu vůči 3 zemím,
- ✓ při liberalizaci obchodu se třetími zeměmi,
- ✓ při poskytování celních preferencí rozvojovým zemím.

OBCHODNÍ POLITIKA

- Lisabonská smlouva – v konsolidovaném znění najdeme tuto politiku pod článkem 206 a 207 SFEU
- Úzce s ní ale souvisí celní politika, kterou najdeme pod články 28 až 32 SFEU
- Společná obchodní politika se zakládá na *jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu zbožím a službami, obchodní aspekty duševního vlastnictví, přímé zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování. Společná obchodní politika je prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.*

OBCHODNÍ POLITIKA - současné poslání

- Rozvíjení mnohostranného obchodního systému v rámci WTO
- Nová generace bilaterálních dohod s klíčovými partnery (Čína, Indie, Jižní Korea, USA)
- Čína – nová komplexní strategie
- Ochrana duševních práv
- Taková obchodní politika, které povede ke zvyšování konkurenceschopnosti evropské ekonomiky v rámci světové ekonomiky

OBCHODNÍ POLITIKA

- Intra trade

Obchod realizovaný mezi členskými zeměmi EU v rámci JVT,
 $\frac{3}{4}$ evropského vývozu, $\frac{1}{4}$ světového vývozu

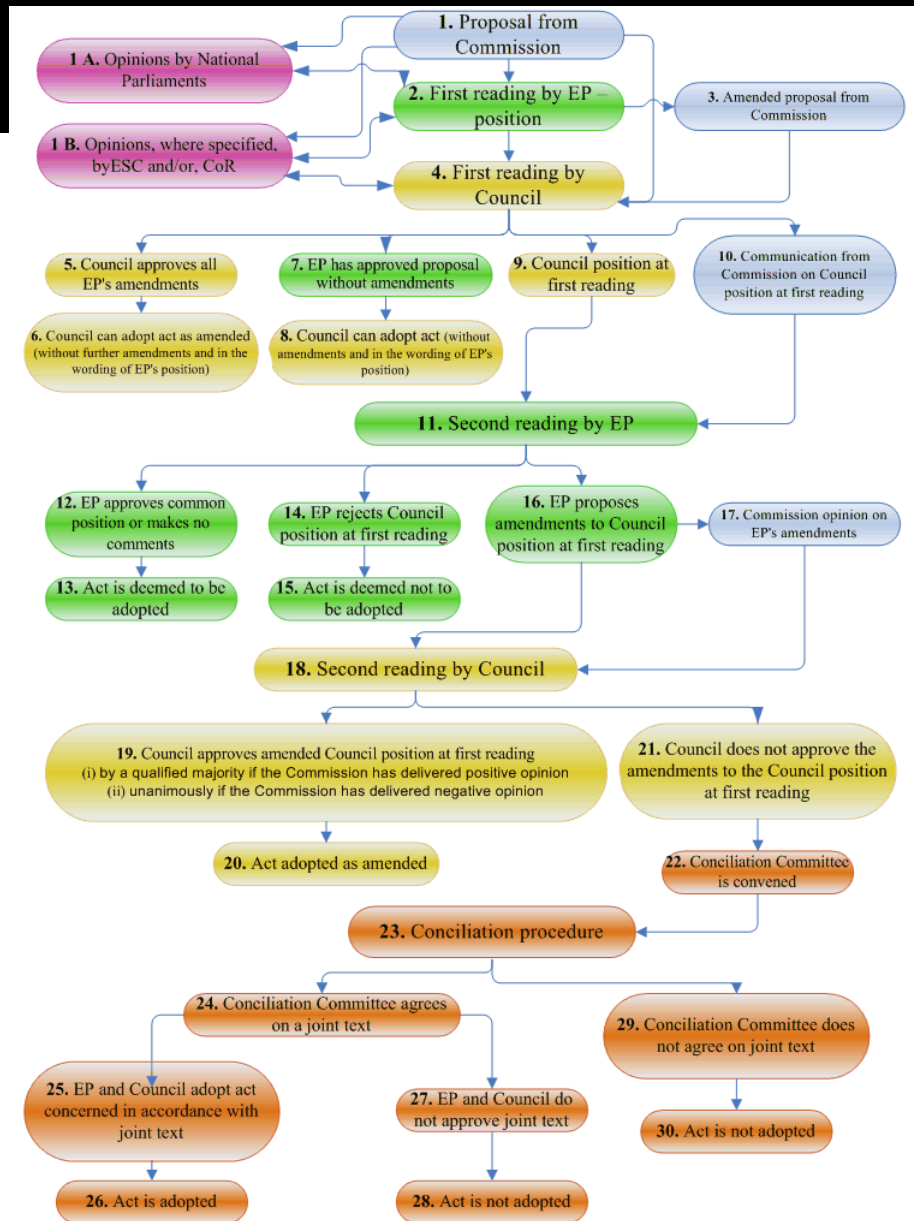
- Extra trade

Obchod realizovaný se 3 zeměmi

Subjekty obchodní politiky

- pravomocemi v této oblasti disponují **KOMISE** (navrhuje legislativní akty) a **RADA** společně s **EVROPSKÝM PARLAMENTEM** je schvalují (řádný legislativní postup). Členské země mohou vyvíjet činnost v této oblasti pouze, jestliže k tomu dostanou ze strany institucí výhradní pověření.

Rozhodovací mechanismus

Postupy při uzavírání dohod

- Viz článek 218 SFEU (uzavírání mez.dohod)
- Rada rozhoduje QMV
- Ale i jednomyslně (obchod kulturními a audiovizuálními službami, v případě ohrožení jazykové rozmanitosti; nebo v oblasti obchodu sociálními, vzdělávacími a zdravotnickými službami)

Subjekty obchodní politiky – „Zvláštní výkonný výbor“

- Konzultativní, pomocný orgán
- Jedná se o Výbor pro otázky článku 207, ustanovený Radou
- Zvláštní výbor se skládá ze zástupců 27 členských zemí a Evropské komise. Jeho hlavní funkcí je koordinovat obchodní politiku, schází se jednou týdně (zpravidla v pátek) v Bruselu v ústředí Rady. Hlavní formální rozhodnutí tohoto výboru (např. dohoda o zahájení určitého jednání s partnerskou stranou) jsou následně potvrzena Radou EU.

Oblasti, ve kterých mají členské státy ovlivňovat svou zahraničně-obchodní politiku:

- **uzavírání dohod o vzájemné spolupráci se třetími zeměmi,**

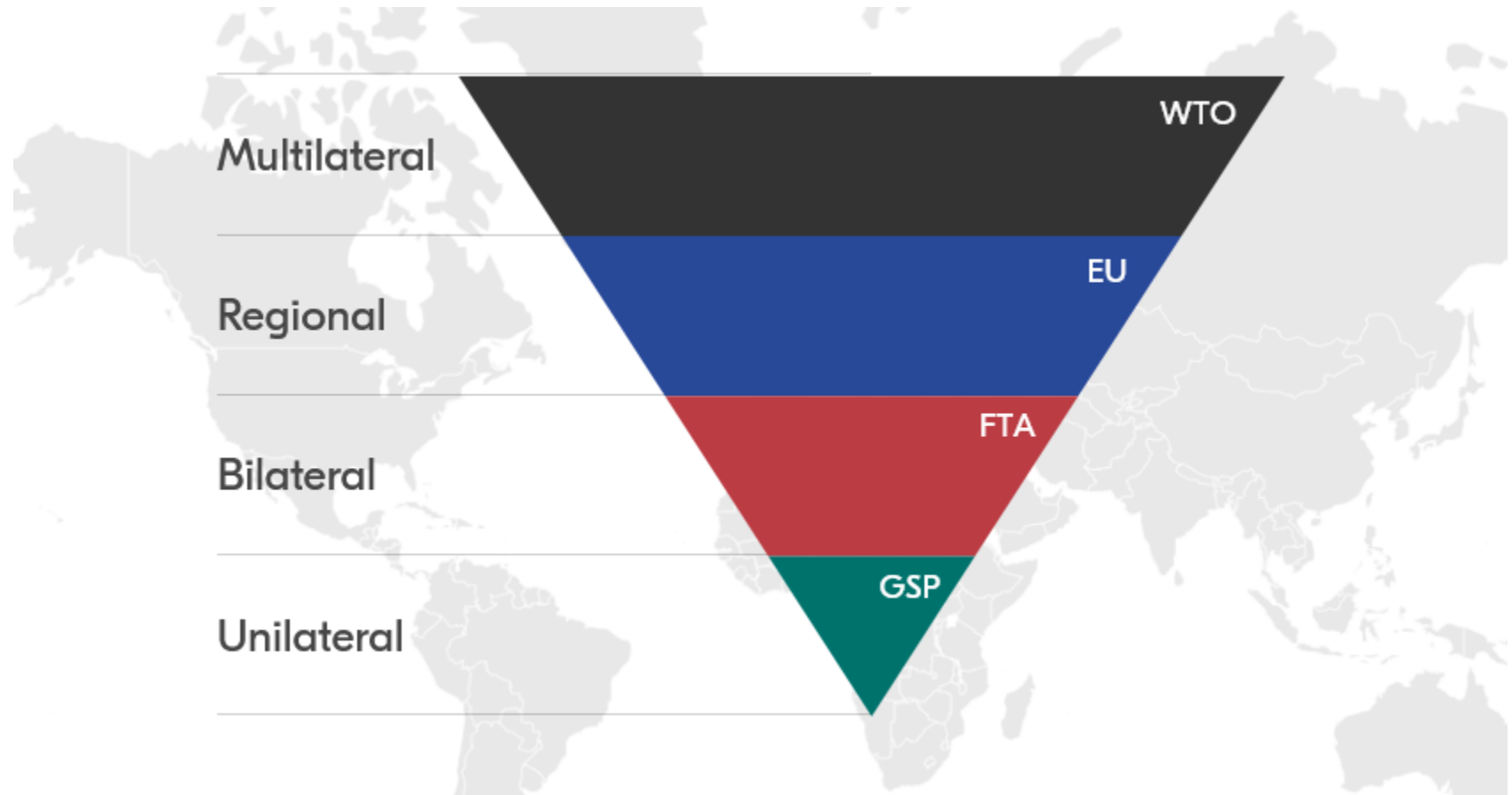
Nástroje obchodní politiky:

- Smluvní nástroje - svůj základ mají v mezinárodních smlouvách nebo dohodách, kterými jsou vázány a určují obchodně politický režim mezi jejími smluvními stranami
- Autonomní nástroje - různá opatření vlád, vydávaná jednostranně s cílem ovlivnit dovoz nebo vývoz zboží

Smluvní nástroje

- na jedné straně do značné míry omezuje možnosti států přijímat autonomní obchodně-politická opatření při vytváření i uplatňování jejich zahraničněobchodní politiky, na straně druhé vytváří podmínky pro kulturní způsob komunikace mezi zeměmi, jež spolu vzájemně obchodují.
- Evropská unie má s třetími zeměmi podepsanou celou řadu mezinárodních smluv obchodně politické povahy. Jedná se o smlouvy, které byly uzavřeny EU na bilaterální úrovni, regionální obchodní dohody nebo dohody pod rámcem WTO

Pyramida obchodních vztahů

THE STATE OF EU TRADE

AUGUST 2016

- EU & Customs union (Andorra, Monaco, San Marino, Turkey)
- European Economic Area (Norway, Iceland, Liechtenstein)
- Preferential trade agreement in place (FTA, EPA, DCFTA)
- Preferential agreement awaiting adoption/ratification
- Preferential trade agreement being negotiated
- Potential for free trade partnership
- Stand-alone investment agreement being negotiated
- Preferential agreement in the process of modernisation

@Trade_EU
#EUtrade

Smluvní nástroje

- Mnohostranný obchodní systém v rámci WTO
- Bilaterální obchodní vztahy

Postavení EU ve WTO

- EU vystupuje jako jeden celek při vyjednáváních o liberalizaci obchodu, přístupu na trhy, poskytování preferencí apod.
- Při rozhodovacím procesu (pokud není dosaženo konsensu) hlasuje každá členská země EU jedním hlasem, tj. stejně jako ostatní země WTO
- Mnohostranných jednání se účastní jednak ministři členských zemí EU, jednak předseda Komise
- Každý člen WTO má svou vlastní listinu koncesí a závazků. Členské země přijímají mnohostranné závazky jen v souladu se SOP
- Obchodní spory – řeší Panel WTO (např. antidumping), EU žalobce, potom EU jedná jako celek, pokud je EU v pozici obhájce, jako celek nebo i jednotlivé země

Smluvní nástroje – bilaterální vztahy

Preferenční obchodní vztahy (přístup zboží z těchto zemí je za zvýhodněných podmínek)

- Se zeměmi EFTA (tzv.EEA) kromě zemědělských produktů
- Evropské dohody (v současnosti Stabilizační a asociační dohody)
- Asociační dohoda s Tureckem (celní unie – pouze průmyslové výrobky)
- Zóny volného obchodu s Jižní Koreou, Izraelem, JAR, Mexikem, Švýcarskem, země Maghrebu a tzv. Mašreku

Smluvní nástroje – bilaterální vztahy

- **dohody o hospodářském partnerství** – podporují rozvoj ve vztahu k obchodním partnerům z afrických, karibských a tichomořských zemí
- **dohody o volném obchodu** – umožňují vzájemné otevření trhu s rozvinutými zeměmi a rozvíjejícími se ekonomikami udělením preferenčního přístupu na trhy
- **dohody o přidružení** – posilují širší politické dohody

Smluvní nástroje – bilaterální vztahy

Ostatní Dohody o poskytování jednostranných preferencí:

- Zámořská území
- Všeobecný systém preferencí (GSP)
- Doložka nejvyšších výhod – nejnižší stupeň preferenčních vztahů. Zpravidla pro HVZ

Smluvní nástroje – bilaterální vztahy

- **Japonsko** – dohoda o volném obchodu, která vstoupila v platnost dne 1. února 2019; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2012 a dohoda byla ratifikována koncem roku 2018;
- **Singapur** – byla vyjednána dohoda o volném obchodu a dohoda o ochraně investic. Dohoda o volném obchodu vstoupila v platnost dne 21. listopadu 2019. Dohoda o ochraně investic vstoupí v platnost poté, co ji v souladu se svými vnitrostátními postupy ratifikují všechny členské státy EU;
- **Vietnam** – rozdělená dohoda o volném obchodu byla podepsána dne 30. června 2019; Evropský parlament následně 12. února 2020 vyslovil s oběma dohodami souhlas a dohodu o volném obchodu Rada uzavřela dne 30. března 2020. Dohody musí nyní ratifikovat vietnamské Národní shromáždění a v případě dohody o ochraně investic rovněž členské státy EU;
- **Mexiko** – dohody bylo dosaženo v dubnu 2018; tato nová dohoda, jakmile bude ratifikována, nahradí stávající globální dohodu mezi EU a Mexikem, která vstoupila v platnost v roce 2000;
- **MERCOSUR** – 28. června 2019 byla dokončena jednání s jihoamerickým obchodním blokem tvořeným Argentinou, Brazílií, Paraguayí a Uruguayí o obchodní dohodě, která je součástí dohody o přidružení; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 1999;
- **Chile** – probíhají jednání o modernizaci stávající dohody o volném obchodu; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2017;
- **Austrálie a Nový Zéland** – probíhají jednání o dohodě o volném obchodu; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2018.

System všeobecných celních preferencí

- **obchodně politická opatření** (čili žádné dotace apod.), v jejichž rámci poskytují rozvinuté země či jejich uskupení rozvojovým zemím a územím jednostranně zvýhodněný přístup na vlastní trhy.
- systém musí být všeobecný, nerekiproční a nediskriminační
- cíl napomáhat rozvojovým a zvláště nejméně rozvinutým zemím v odstraňování chudoby, prosazování udržitelného rozvoje a řádné správy věcí veřejných. Konkrétně mají přispívat k tomu, aby se rozvojové země více zapojovaly do mezinárodního obchodu a zvýšené výnosy plynoucí především z vývozu mohly využívat na podporu vlastních strategií zaměřených na udržitelný rozvoj a snižování chudoby.

System všeobecných celních preferencí

- **Standard GSP** – určeno pro nízko středně důchodové země. V rámci standardního GDP dochází ke částečnému snížení cel (na 2/3)
- **GSP+** - zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných. Snižuje stejné tarify na 0% pro zranitelné země s nízkými a středními příjmy, které provádějí 27 mezinárodních úmluv týkajících se lidských práv, pracovních práv, ochrany životního prostředí a řádné správy věcí veřejných.
- **Everything but Arms** (EBA) - zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země, který jim poskytuje bezcelní a bezkvótový přístup pro všechny výrobky kromě zbraní a střeliva.

Standard GSP	GSP+	EBA
Congo	Armenia	Afghanistan
Cook Islands	Bolivia	Angola
India	Cape Verde	Bangladesh
Indonesia	Kyrgyzstan	Benin
Kenya	Mongolia	Bhutan
Micronesia	Pakistan	Burkina Faso
Nauru	Philippines	Burundi
Nigeria	Sri Lanka	Cambodia
Niue		Central African Rep.
Samoa		Chad
Syria		Comoros
Tajikistan		Congo (DRC)
Tonga		Djibouti
Uzbekistan		Equatorial Guinea
Vietnam		Eritrea
		Ethiopia
		Gambia
		Guinea
		Guinea-Bissau
		Haiti
		Kiribati
		Lao PDR
		Lesotho
		Liberia
		Madagascar
		Malawi
		Mali
		Mauritania
		Mozambique

		Myanmar/Burma
		Nepal
		Niger
		Rwanda
		Sao Tome & Principe
		Senegal
		Sierra Leone
		Solomon Islands
		Somalia
		South Sudan
		Sudan
		Tanzania
		Timor-Leste
		Togo
		Tuvalu
		Uganda
		Vanuatu
		Yemen
		Zambia

Nástroje obchodní politiky

The trade defense instruments

"Defenzivní „nástroje mají za úkol zajistit férový obchod a bránit zájmy evropských společností"

Anti-dumping

Opatření proti podporám vývozu do EU

Ochranná opatření (odvetná)

The offensive trade policy instruments

„Ofenzivní „nástroje mají za úkol otevírat zahraniční trhy evropským výrobcům a eliminovat obstrukce v mezinárodním obchodě"

Nařízení o obchodních překážkách

Strategie přístupu na třetí trhy

Monitoring ochranných opatření třetí země proti dovozům z EU

Autonomní nástroje

- *celní politika*
- *dovozní kvóty*
- *antidumpingová opatření*
- *dobrovolná exportní omezení*
- *opatření na ochranu spotřebitelů*
- *opatření proti nekalé soutěži.*

Jednotný celní sazebník (Common Customs Tariff)

- ⇒ Stanoví pro všechny členské státy Unie vůči třetím zemím jednotná cla ve formě nařízení Komise, vždy k 1.lednu
- ⇒ Neexistuje společná správa cel.
- ⇒ Příjmy z cel jsou součástí rozpočtu Evropské unie (přibližně 75% příjmů ze cla, 25% slouží ke krytí administrativních nákladů).
- ⇒ V souladu s liberalizací mez.obchodu se podíl cel na celkových příjmech rozpočtu EU zmenšuje (1991 až 22%, rok 2006 už jen 12%).
- ⇒ Obsáhlý dokument (cca 900 stran)
- ⇒ Průměrná hodnota cla byla v roce 2004 6,5%.
- ⇒ Nejvíce chráněnou oblastí je zemědělství

Integrovaný sazebník UNIE – TARIC

⇒ Pro každou jednotlivou podpoložku kombinované nomenklatury uvádí vedle smluvních sazeb všechny druhy aplikovaných celních sazeb a veškerá platná opatření vztahující se k dovozu a vývozu zboží.

Celní kvóty a stropy

- Smluvní celní kvóty
- Preferenční celní kvóty – určeny pro vybrané skupiny zemí (např.ACP)
- Celní stropy – množství zboží, které může být vpuštěno do režimu volného oběhu za zvýhodněnou celní sazbu

Dumpingová cena výrobku je taková cena, která je:

- ⇒ *nižší než porovnatelná cena stejného výrobku požadovaná za normálních obchodních podmínek, je-li určen pro spotřebu ve vývozní zemi,*
- ⇒ *nižší než:*
 - **nejvyšší porovnatelná cena stejného výrobku při jeho vývozu do některé třetí země za normálních obchodních podmínek,**
 - **výrobní náklady tohoto výrobku v zemi původu zvýšené o přiměřenou přírážku za prodejní výlohy a zisk.**

netarifní překážky obchodu

Tabulka 1: Netarifní překážky obchodu

Zapojení vlády do mezinárodního obchodu	Subvence
	Restrikce měnového kurzu
	Embarga
	Vázaná pomoc
	Zadávání veřejných zakázek
Celní a vstupní administrativní procedury	Pravidla původu
	Konzulární formality
	Obchodní licence
	Různá deposita
	Povinné pojištění u domácích pojistitelů
	Povinné vyložení a následné skladování
Standardy, normy	Technické
	Hygienické
	Bezpečnostní

netarifní překážky obchodu

	Enviromentální
	Inspekce, testování či certifikace
	"Urážlivé" odběry vzorků
	Registrace patentů a obchodního jména (případně její neexistence)
Ostatní	Pravidla pro odpuštění daně
	Kampaně na podporu domácích výrobců (např. Klasa)
	Dobrovolné dohody o omezení exportu
	Nedostatek transparentnosti a nejasné právo
	Kartelové praktiky
	Kvantitativní stropy pro netarifní obchod

Otázky ochrany unijního exportu- ofenzivní nástroj

- **Nařízení o obchodních překážkách** (Trade Barriers Regulation – TBR)
- právní nástroj, který dává podnikům, průmyslovým odvětvím EU nebo jejich sdružením i členským státům EU právo podat stížnost k Evropské komisi, která ji pak vyšetří a určí, zda existují důkazy o porušení mezinárodních pravidel obchodu, které vedlo k nepříznivým obchodním účinkům nebo k újmě.

Mapa obchodní politiky ČR jako člena Evropské unie

